

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2023/580-4287
Konu: Çin Halk Cumhuriyeti Ülke Raporu

Mersin, 08/09/2023

Sayın Üyemiz,

Çin Halk Cumhuriyeti'ne halihazırda ihracat yapan ya da ihracat yapmayı amaçlayan tarım sektöründe işgal eden Birliğimiz üyelerine yönelik olarak, Genel Sekreterliğimizce derlenerek hazırlanan Çin Halk Cumhuriyeti ülke raporu, ekte yer almaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

H. Okan ŞENEL
Genel Sekreter V.

Ek: Çin Halk Cumhuriyeti Ülke Raporu (57 Sayfa)

ÇİN HALK CUMHURİYETİ ÜLKE RAPORU-2023

Hazırlayan:
Merve BÜYÜKÇERÇİ
Tarım Sektörleri Şubesi

İÇİNDEKİLER

- 01 İhracatta Deniz Taşımacılığı ve Limanlar
- 02 Serbest Ticaret Bölgeleri
- 03 Ülke Bilgisi
- 04 Çin'in İthalata Bağımlılığı ve Gıda Güvenliği Problemi
- 05 Çin Pazarına Giriş
- 06 Türkiye-Çin Ekonomik ve Ticari İlişkisi
- 07 Faydalı Linkler
- 08 Kaynakça

İHRACATTA DENİZ TAŞIMACILIĞI

Deniz yolu taşımacılığı farklı avantajları ve ekonomik bir taşıma şekli olması sebebiyle ihracatçılar tarafından en çok tercih edilen taşıma türleri arasında yer almaktadır. Deniz yolu hem miktar olarak fazla ve çeşitli hem de hacimli olan yüklerin ekonomik bir şekilde gönderilmek istenilen yerlere taşınmasını mümkün hale getirdiği için uluslararası ticaretin büyük bir kısmı deniz yolu taşımacılığı ile yapılmaktadır.

Uluslararası deniz taşımacılığında iletişimde bulunulması gereken bir çok farklı taraf bulunmaktadır. ve ihracat yapacak olacak firmalar bunların birçoğu ile iletişimde bulunmasa da sürecin nasıl işlediğini bilmek faydalı olacaktır.

Armatörlük Firması: Ürünlerin taşınmasının yapıldığı geminin sahibi firmadır. Bu firmanın bilinmesi ürünlerin taşınması sırasında takibinin yapılması açısından faydalı olabilir. Bilinmesi gereken husus ise kargoya gelecek zarardan armatörlük firmasının sorumlu tutulamamakta olduğudur.

Konteyner Firması: Gemide ürünlerin taşındığı konteynerlerin sahibi olan firmadır. Çoğu durumda konteyner firması ve armatörlük firması aynıdır.

Taşımacılık Firması: "Nakliye acentesi" olarak da bilinen taşımacılık firması, ürünlerin ihracat ve ithalat işlemlerini organize eden firmadır. Bu firma kargonun varış limanına ulaşması için gerekli olan düzenlemeleri gerçekleştirir. Taşımacılık sürecinde ihracatçı firmaların ana irtibat noktası taşımacılık firmasıdır. Bu firmalar ürünlerin taşımacılığını kendileri gerçekleştirmese de uluslararası ticarete lojistik ağının oluşturulmasında ve hatasız işleminde önemli bir rol oynarlar. Dış ticaret süreçlerinde kullanılan ticari faturalar, beyannameler, konşimento ve gerekli olan diğer belgelerin eksiksiz hazırlanması sürecinde bu firmalar ön kontrol yapabilir. Ayrıca taşımacılık firmaları fiyat, süre, güvenlik açısından en uygun güzergâh, alternatif taşımacılık yöntemlerini, sigorta ve paketleme çeşitlerini müşterilerine önermektedir.

Antrepo: Eğer ihracatçı firma tarafından ürünler LCL kargo olarak gönderilirse, bu durumda bu ürünler diğer ihracatçı firmaların ürünleri ile aynı konteyner içinde birleştirilir. Konteyner doluncaya kadar ürünler antrepolarda bekletilir. Varış gümrüğündeki antrepoda ise ürünler gümrük işlemleri tamamlanıncaya kadar bekletilir.

Varış Yeri Acentesi: Varış gümrüğünde gerekli gümrük işlemlerini gerçekleştiren ve ürünlerin ithalatçı firmaya ulaşmasını sağlayan acentedir. Genellikle ilgili ülkedeki gümrük işlemlerinin uzmanı olan bu firmalar varış noktasında ülkede yerleşik konumdadır.

Gümrük müşavirlik firması: Gümrük müşavirleri ihracatçı firmalara, ihracat ve gümrük işlemleri ile ilgili danışmanlık hizmeti sunmaktadırlar. Bu firmalar ihracat işleminin gerçekleşmesi için gerekli olan belge ve formaliteler konusunda ihracatçı firmaları bilgilendirirler. Genellikle gümrük müşavirleri yalnızca danışmanlık hizmeti vermekte, işlemlerin gerçekleştirilmesini kendileri sağlamamaktadır.

LİMANLAR

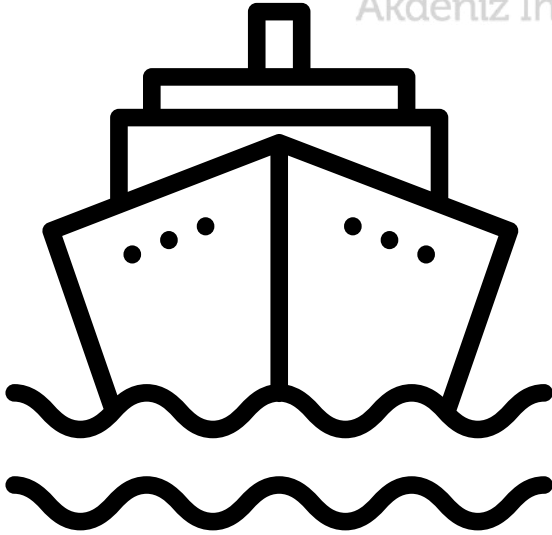
Genellikle dünyanın fabrikası olarak adlandırılan Çin, endüstri alanlarının birçoğunda ihracat için sayısız mal üretir veya monte eder. Çin aynı zamanda dünyanın en büyük konteyner pazarı ve limanları uluslararası ticaret operasyonlarında çok önemli bir rol oynuyor.

150'den fazla ana liman ve 1800'den fazla küçük liman ile Çin, küresel tedarik zinciri ağı için merkezi bir noktadır. Çin'deki popüler limanlar arasında dünyanın en büyük ve en işlek limanı olan Şanghay, Ningbo, Qingdao, Tianjin, Guangzhou, Shenzhen, Yantian, Chiwan ve daha fazlası bulunur.

Diğer Büyük Çin Limanları

Yukarıda listelenen bağlantı noktalarının yanı sıra, Çin'deki diğer popüler bağlantı noktaları şunları içerir:

- Guangzhou Limanı (dünyanın en büyük 5. limanı)
- Hong Kong Limanı (dünyanın en büyük 8. limanı)
- Xiamen Limanı
- Dalian Limanı
- Lianyungang Limanı
- Yantai Limanı
- Rizhao Limanı
- Yingkou Limanı
- Jinzhou Limanı

Şangay Limanı

Dünyanın en büyük ve en işlek limanı olan Şanghay, küresel deniz taşımacılığının %25'inden fazlasını yönetiyor. Şanghay limanı, 2020'de 43,6 milyon TEU'dan(yirmi ekipman birimi veya 20 fitlik konteyner) fazla kargo elleçleyerek, 11 yıl üst üste konteyner hacminde liderliğini korudu.

1842 yılında kurulan liman, Yangtze nehri deltasında bulunuyor ve Şangay Uluslararası Liman Grubu (SIPG) tarafından yönetiliyor.

Derin deniz limanı ve nehir limanı ile Şangay limanı, ayda 2.000'den fazla gemiyi denetliyor. Yükleme, nakliye, depolama ve antrepo, dağıtım, liman lojistiği ve kargo elleçleme gibi entegre konteyner hizmetleri sunmaktadır.

Çin'in önde gelen aktarma merkezlerinden biri olan Şangay limanının üç konteyner terminali vardır: Yangshan, Wusongkou ve Waigaoqiao. 20 km uzunluğunda 125 iskeleye sahiptir. Yangshan Limanı, dünyanın en büyük yük terminalidir.

Şanghay limanı, her türlü yurt içi ve yurt dışı yükü yönetebilecek donanıma sahip olmakla birlikte, başlıca ithalat ve ihracatını kömür, metal, çelik, petrol ve makine parçaları oluşturmaktadır.

Tedarik zinciri kesintilerine ve covid kısıtlamalarına rağmen Şangay limanı, 2022'nin ilk yarısında 22,5 milyon TEU konteyner hacmine sahipti.

Shenzhen Limanı

Shenzhen limanı, Güney Çin'i ülkenin geri kalanına bağlar. 2020'de 26,5 milyon TEU konteyner hacmi ile dünyanın dördüncü en büyük limanı ve Çin'in üçüncü en büyük limanıdır.

1980 yılında kurulan, Pearl nehri deltası bölgesindeki Guangdong eyaletinde yer almaktadır. Liman, Shenzhen Yantian Port Holdings ve Shenzhen Chiwan Wharf Holdings tarafından yönetilmektedir.

Kowloon yarımadası, Shenzhen limanını iki kısma ayırır. Batı limanı, iç su yollarına bağlanan bir derin su limanı iken, doğu limanı daha büyük konteyner gemileri için doğal bir limandır. Liman, karayoluyla yük taşımak için Hong Kong-Shenzhen Batı Koridoru'na (SWC) da bağlıdır.

Yantian, Shekou, Chiwan, Nanshan ve Da Chan Körfezi'nde bulunan ana ticaret bölgeleri ile kargo türlerine göre farklı bölgelere ayrılmıştır.

Yantian limanı, 8 km'lik rıhtımı, 16 konteyner rıhtımı ve 200 yard vinci ile büyük konteyner gemilerinin uğrak limanıdır. Aynı zamanda ABD'ye ithalat için en ucuz seçenektir.

Ayda 550'den fazla geminin elleçlendiği Shenzhen limanı, konteyner trafiğini yönetmek için 140 rıhtıma sahiptir. Shenzhen'den en çok ihraç edilen kalemler arasında tıbbi ekipman, sofrta takımı, kimyasallar, makine parçaları ve plastik kalıplar yer alıyor.

Shenzhen limanı, konteyner taşımacılığına öncelik vermeyi ve kargo elleçleme kapasitesini 2025 yılına kadar 33 milyon TEU'ya çıkarmayı hedefliyor.

Qingdao Limanı

1982'de kurulan Qingdao (veya Tsingtao), 2020'de 22 milyon TEU'luk konteyner hacmiyle dünyanın yedinci en büyük limanıdır. Shandong eyaletinde bulunur ve uluslararası ticaret için Sarı Deniz'deki en iyi doğal limanlardan birini sağlar.

Qingdao limanının dört ana liman bölgesi vardır: Qingdao Qianwan (konteyner terminali), Huangdao veya Guangdong (petrol limanı bölgesi), Dongjiakou ve Dagang.

Batı Pasifik kıyı şeridi boyunca bir aktarma merkezi olarak liman alanları, ham petrol, metal cevheri ve kömür dahil olmak üzere farklı tipteki konteynerleri ve kargoları elleçlemek için iyi donanımlıdır. Qingdao konteyner terminali, demir cevheri için özel yönetim ve depolama tesislerine sahiptir.

Doğal derin su limanları ve gelişmiş teknolojileri sayesinde Qingdao limanı, yükleme boşaltma, liman yardımcı hizmetleri, tam otomatik konteyner terminalleri, tek makineli boşaltma, depolama, dağıtım ve diğer katma değerli hizmetler gibi birinci sınıf lojistik hizmetler sunmaktadır.

Qingdao limanı, antik ipek yolu ile aynı hatlar üzerinde Güneydoğu Asya, Doğu Afrika, Akdeniz bölgesi ve Orta Avrupa arasındaki ticareti kolaylaştırmak için 21. yüzyıl deniz ipek yolunun (MSR) bir parçasıdır.

SERBEST TİCARET BÖLGELERİ

Çin ana karasındaki ilk serbest bölgesi 2013 yılında açılan Şanghay Serbest Ticaret Bölgesidir. Burası yasal yeniliklerin uygulanması, rekabetin güçlendirilmesi, pazar ekonomisine uygun yasal düzenlemelere geçiş, yuanın uluslararası hale getirilmesi ve reformların test edilip başka bölgelerde uygulanabilmesi için kurulmuştur.

Sonuçta uygun politikaların uygulanmasının ve bu konuda başarı sağlanmasının ardından ülkede diğer SB'ler kurulmuştur.

2015 yılında Fujian, Guangdong, Tianjin, 2016'da Liaoning, Henan, Shaanxi Zhejiang, Sichuan, Chongqing, Hubei 2018'de Hainan 'da faaliyete geçmiş olup 2019 da toplamda 12 adet serbest bölge mevcuttur.

2019 yılında Jiangsu, Shandong, Hebei, Heilongjiang, Guanxi ve Yunnan ve 2020 yılında ise bu listeye Beijing (Pekin), Anhui ve Hunan eklenmiştir. 2023 yılı itibari ile ülkede 21 adet Serbest Bölge mevcuttur. Her serbest bölge yatırımcıya farklı avantajlar sunmakta olup, her biri farklı sektörlerle yoğunlaşmıştır.

Serbest Ticaret Bölgeleri (STB), bölgeye göre değişen çeşitli sektörlerde doğrudan yabancı yatırımı desteklemek ve teşvik etmek için 2013 yılında büyük bir planla uygulamaya konan bir Çin hükümeti ekonomi politikasıdır. İlk STB'ler, uluslararası ticareti teşvik etmek amacıyla oluşturulmuştur.

Serbest Ticaret Bölgeleri, yerel gümrük makamlarının müdahalesi olmaksızın malların indirilebildiği, elleçlenebildiği, üretilebildiği veya yeniden düzenlenebildiği ve yeniden ihraç edilebildiği alanlardır. Mallar ancak bölgenin bulunduğu il içindeki tüketicilere taşındığında yürürlükteki gümrük vergilerine tabi olurlar.

Bu STB 'lerin sınırları içinde kayıtlı (kayıtlı adresin yeri) şirketler şunlardan yararlanır:

- Daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
- Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi
- Daha hızlı bir KDV iadesi

Şangay STB

Şangay Serbest Ticaret Bölgesi (ŞSTB), Çin hükümeti tarafından Eylül 2013'te dış yatırımı ve uluslararası ticareti teşvik etmek için başlatılan bir pilot projedir.

Şangay'ın Pudong semtinde 120 kilometrekarelik bir alanı kaplar ve üç bölgeye ayrılır: Waigaoqiao Gümrük Bölgesi, Yangshan Gümrük Limanı Bölgesi ve Şangay Pudong Havaalanı Serbest Ticaret Bölgesi.

ŞSTB, ticaret prosedürlerini basitleştirmek, bürokrasiyi azaltmak ve yabancı şirketler için daha cazip bir yatırım ortamı yaratmak için tasarlanmıştır. Bölge ayrıca, yabancı işletmelerin daha geniş bir endüstri yelpazesinde faaliyet göstermesine izin vererek, yabancı yatırım konusunda daha esnek düzenlemelere izin vermektedir.

Kuruluşundan bu yana ŞSTB, General Electric, IBM ve Pfizer dahil olmak üzere birçok çok uluslu şirketi cezbetmiştir.

Uygulamalar:

- İndirimli tarifeler
- Basitleştirilmiş gümrük prosedürleri
- Yabancı para birimini daha serbest bir şekilde dönüştürme yeteneği

Guangdong STB

Guangdong Serbest Ticaret Bölgesi (GSTB), Çin'in Guangdong eyaletinin güneyinde bulunan özel bir ekonomik bölgedir.

116 kilometrekarelik bir alanı kapsıyor ve üç ayrı bölge içeriyor: Guangzhou'da Nansha, Shenzhen'de Qianhai ve Shekou.

Faaliyete geçiş: 2015

Lokasyon: Guangdong eyaletindeki 3 büyük şehir

Guangzhou: Nansha Bölgesi, Yeni Bölge ve liman

Shenzhen: Qianhai Bölgesi, Geliştirme Bölgesi

Zhuhai: Hengqin Bölgesi, Yeni Bölge

Guangdong FTZ web sitesi: <http://ftz.gd.gov.cn/Eng/>

İlgi sektörleri: Uluslararası ticaret ve finans

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları

• Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti

• Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)

• Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme

• Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi.

- Daha hızlı KDV iadesi

Tianjin STB

Tianjin'in Binhai Yeni Bölgesi'nde bulunan Tianjin Serbest Ticaret Bölgesi (TJSTB), 119,9 kilometrekarelik bir alanı kapsayan özel bir ekonomik bölgedir.

Bölge, bir gümrüklü lojistik park, kapsamlı bir gümrüklü bölge ve bir finansal hizmetler alanı dahil olmak üzere birkaç alana bölünmüştür. İmalat, lojistik, finans ve ileri teknoloji sektörleri dahil olmak üzere çok çeşitli sektörlerle ev sahipliği yapmaktadır.

Faaliyete geçiş: 2015

Lokasyon ve endüstriler:

Tianjin Havalimanı Ekonomik Bölgesi: üst düzey imalat endüstrileri, havacılık, uzay, ekipman imalatı, BT, Ar-Ge, tasarım ve havacılık lojistiği

Tianjin Dongjiang Serbest Ticaret Limanı Bölgesi: nakliye lojistiği, uluslararası ticaret ve finansal kiralama.

Tianjin Binhai Yeni Bölge Merkezi İş Bölgesi: finansal hizmetler ve ticaret.

Tianjin FTZ web sitesi: <https://www.tjftz.gov.cn/english/>

AKİB

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
- Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi.
- Daha hızlı KDV iadesi

Fujian STB

Fujian Serbest Ticaret Bölgesi (FSTB), güneydoğudaki Fujian eyaletinde bulunan Çin'de kurulan ilk serbest ticaret bölgelerinden biridir.

Bölge yaklaşık 118 kilometrekarelik bir alanı kaplar.

Diğerlerinin yanı sıra elektronik, makine ve lojistik dahil olmak üzere çok çeşitli endüstrilere ev sahipliği yapmaktadır.

Fujian STB, Deniz İpek Yolu üzerinde stratejik bir konuma sahiptir ve Güneydoğu Asya'ya açılan bir kapı görevi görerek, burayı Çin'deki işlerini genişletmek isteyen yabancı yatırımcılar için cazip bir destinasyon haline getirmektedir.

Faaliyete geçiş: 2015

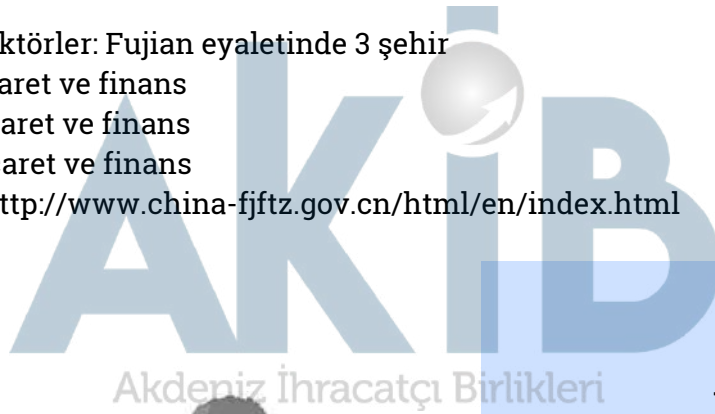
Konum ve ilgilenilen sektörler: Fujian eyaletinde 3 şehir

Fuzhou: uluslararası ticaret ve finans

Xiamen: uluslararası ticaret ve finans

Pingtan: uluslararası ticaret ve finans

Fujian FTZ web sitesi: <http://www.china-fjftz.gov.cn/html/en/index.html>

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
- Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
 - Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi
- Daha hızlı KDV iadesi

Chongqing ÖEB

Chongqing Özel Ekonomik Bölgesi (CÖEB), Çin'in güneybatısında yer alan özel bir ekonomik bölgedir.

82.000 kilometrekarelik bir alanı kaplamaktadır.

CÖEB ticaret, lojistik ve üretim için önemli bir merkez haline geldi ve otomotiv, elektronik ve kimya dahil olmak üzere çok çeşitli endüstrilere ev sahipliği yapıyor.

CÖEB, Yangtze Nehri de dahil olmak üzere ana ulaşım yollarının yakınında stratejik bir konuma sahiptir ve bu, onu Çin'in iç pazarına girmek isteyen işletmeler için ideal bir yer haline getirir.

Faaliyete geçiş: 2016

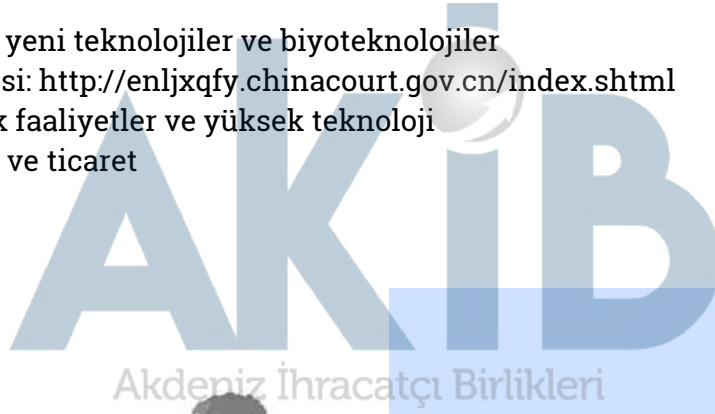
Lokasyon: Çongçing

Liangjiang yeni bölgesi: yeni teknolojiler ve biyoteknolojiler

Liangjiang FTZ web sitesi: <http://enljxqfy.chinacourt.gov.cn/index.shtml>

Xiyong: Mikroelektronik faaliyetler ve yüksek teknoloji

Guoyang limanı: lojistik ve ticaret

Uygulamalar:

- **Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme**
- **Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketlenme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi**

Sichuan STB

Sichuan Serbest Ticaret Bölgesi (SSTB), Çin'in güneybatısında yer alan ve 120 kilometrekarelik bir alanı kapsayan özel bir ekonomik bölgedir.

Bölge, Chengdu Bölgesi, Suining Bölgesi ve Luzhou Bölgesi dahil olmak üzere çeşitli alanlardan oluşmaktadır. SSTB, "Kuşak ve Yol" girişimi üzerinde stratejik bir konuma sahiptir ve elektronik, makine ve gıda işleme dahil olmak üzere çok çeşitli endüstrilere ev sahipliği yapmaktadır.

Faaliyete geçiş: 2017

Konum ve ilgilenilen sektörler:

Chengdu: BT ve iletişim, lojistik, araç ithalatı, finansal hizmetler, üst düzey üretim, yüksek teknoloji Endüstrileri, hava taşımacılığı ile ilgili ekonomi ve liman hizmetleri

Chengdu FTZ web sitesi: <http://ftz.chengdu.gov.cn/FTA/home.shtml>

Uygulamalar:

- **Ürünün HS koduna bağlı olarak daha hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme**
- **Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi**

Shaanxi ÖEB

Shaanxi Özel Ekonomik Bölgesi, Çin'in kuzeybatı bölgesinde yer alan önemli bir ekonomik bölgedir. Shaanxi Özel Ekonomik Bölgesi, Shaanxi eyaletindeki Xi'an, Xianyang, Weinan ve Yan'an dahil olmak üzere dört şehre yayılan yaklaşık 30.000 kilometrekarelik bir alanı kapsıyor. Zengin bir tarihe ve bol miktarda doğal kaynağa sahip olan bölge, yenilik, teknoloji ve ileri imalat endüstrileri için bir merkez olmanın yanı sıra Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'ne açılan bir kapı olmayı hedefliyor.

Faaliyete geçiş: 2016

Lokasyon ve endüstriler: Shaanxi'de 2 şehir

Xi'an: üst düzey üretim, havacılık lojistiği, ticaret, finansal hizmetler, turizm, sergi hizmetleri ve e-ticaret.

Xianyang: Tarım bilimi ve teknolojisi.

Shaanxi FTZ web sitesi: <http://en.xa.gov.cn/business/whyxian/2242.htm>

Uygulamalar:

- **Ürünün HS koduna bağlı olarak daha hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme**
- **Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi**

Henan STB

Henan Serbest Ticaret Bölgesi, Henan eyaletinin başkenti Zhengzhou da dahil olmak üzere yaklaşık 120 kilometrekarelik bir alanı kapsıyor.

Bölge, sınır ötesi e-ticaret, gelişmiş üretim ve modern hizmetler için bir merkez haline gelmek için konumu, ulaşım ağı ve endüstriyel üssünün avantajlarından yararlanmayı hedefliyor.

Çin'in doğu ve batı bölgelerini birbirine bağlayan bir ulaşım merkezi olarak stratejik konumuyla bölge, Çin pazarını keşfetmek ve küresel erişimlerini genişletmek isteyen işletmeler ve yatırımcılar için önemli fırsatlar sunuyor.

Faaliyete geçiş: 2016

Lokasyon ve Sektörler: Henan eyaletinde 3 şehir

Zhengzhou: üst düzey ekipman, otomobil üretimi ve biyotıp gibi gelişmiş imalat endüstrilerinin gelişimi. Ayrıca lojistik, e-ticaret, finansal hizmetler, hizmet dış kaynak kullanımı, tasarım ve ticaret konferansları/sergileri gibi bir dizi üst düzey hizmeti de teşvik edecek.

Zhengzhou FTZ web sitesi: <http://en.zzftz.gov.cn/>

Kaifang: Hizmet dış kaynak kullanımı, medikal turizm, turizm, kültürel ticaret, tasarım, güzel sanatlar ticareti ve lojistik ekipman imalatı, tarımsal işleme ve ilgili ticaret faaliyetleri.

Kaifang FTZ web sitesi: <http://www.kfftz.gov.cn/>

Luoyang: Ekipman üretimi, robotik ve yenilikçi malzemeler, Ar-Ge, tasarım, e-ticaret, hizmet dış kaynak kullanımı, turizm, kültürel ve yaratıcı endüstriler, kültürel ticaret ve kültürel sergiler gibi üst düzey üretim.

Luoyang FTZ web sitesi: <http://www.china-lyftz.gov.cn>

Henan FTZ web sitesi: <http://en.zzftz.gov.cn/zcfg/143.jhtml>

Uygulamalar:

- Yabancı sermaye, bölgede uygun imalata serbestçe yatırılabilir
- Bölgede yabancı sermayeli imalat (fabrika) operasyonları üzerindeki kısıtlama kaldırılmıştır
- Fikri mülkiyet hakları uygulanır ve yabancı üreticiler korunur
- Üst düzey yabancı yeteneklere ve onların eşlerine / bakmakla yükümlü oldukları kişilere daimi ikamet izni verilir.

Zhejiang STB

Zhejiang Serbest Ticaret Bölgesi, Çin'in doğu kıyı bölgesinde yer almaktadır. Zhejiang eyaletindeki üç şehir de dahil olmak üzere yaklaşık 119,95 kilometrekarelik bir alanı kaplamaktadır: Hangzhou, Ningbo ve Zhoushan.

Stratejik konumu, iyi gelişmiş altyapısı ve gelişmiş imalat endüstrileri ile bölge, Çin pazarını keşfetmek ve küresel erişimlerini genişletmek isteyen işletmeler ve yatırımcılar için önemli fırsatlar sunuyor.

Zhejiang Serbest Ticaret Bölgesi aynı zamanda Kuşak ve Yol Girişimi'ne açılan bir kapı görevi görerek sınır ötesi e-ticaret, uluslararası lojistik ve finansal hizmetler için bir platform sağlıyor.

Faaliyete geçiş: 2016

Konum ve endüstriler: Zhejiang eyaletinde 3 şehir

Ningbo: ıslak dökme ticaret için uluslararası petrokimya ve nakliye merkezi. (Yağ ve gaz)

Ningbo FTZ web sitesi: <http://www.nftz.gov.cn/col/col1229026785/index.html>

Hangzhou: AI, fintech, yaşam bilimleri, e-ticaret ve yüksek teknoloji üretimi.

Hangzhou FTZ web sitesi: <http://www.ehangzhou.gov.cn/index.html>

Jinyi: emtia, lojistik ve üretim

Zhejiang FTZ web sitesi: https://zcom.zj.gov.cn/art/2018/2/27/art_1455357_15652993.html

Uygulamalar:

- **Yabancılara daha açık bir finansal yatırım sektörü**
- **Ticaretin kolaylaştırılması ve yenilikçi yaklaşım**

Hubei STB

Hubei Serbest Ticaret Bölgesi'nin gelişmiş üretim, uluslararası lojistik ve sınır ötesi e-ticaret için bir merkez olmasının yanı sıra Çin'in orta bölgesine açılan bir kapı olması bekleniyor.

Faaliyete geçiş: 2016

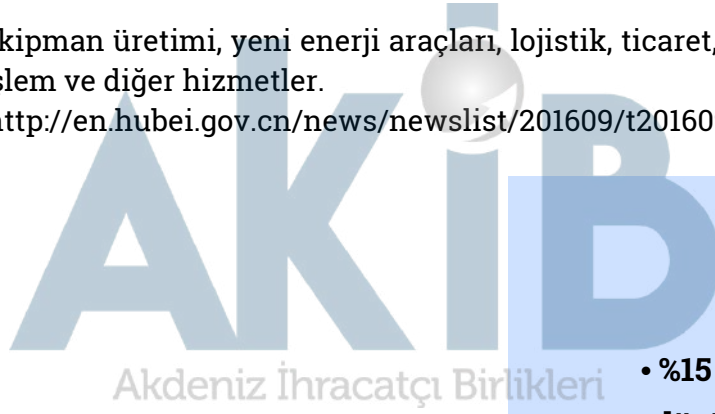
İlgilenilen konumlar ve endüstriler: Hubei eyaletindeki 3 şehir

Wuhan: Uluslararası ticaret ve ticaret, finansal hizmetler, lojistik, Ar-Ge, tasarım ve optoelektronik bilgi, gelişmiş üretim ve biyotıp gibi ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere gelişmekte olan endüstriler.

Yichang: Kültürel turizm, biyotıp, Ar-Ge, nakliye lojistiği, ekipman üretimi ve yüksek teknoloji endüstrisi.

Xiangyang: Üst düzey ekipman üretimi, yeni enerji araçları, lojistik, ticaret, ürün sergileme, e-ticaret, büyük veri, bulut bilgi işlem ve diğer hizmetler.

Hunan FTZ web sitesi: http://en.hubei.gov.cn/news/newslst/201609/t20160907_894646.shtml

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
- Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
 - Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi
- Daha hızlı KDV iadesi

Liaoning ÖEB

Faaliyete geçiş: 2016

İlgilenilen yerler ve endüstriler: Liaoning eyaletindeki 3 şehir

Dalian: liman ve nakliye lojistiği, finansal ticaret, gelişmiş ekipman imalatı, yüksek teknoloji ve yeni teknoloji, döngüsel ekonomi, nakliye hizmetleri ve diğer endüstriler.

Shenyang: gelişmiş imalat, otomobil araçları ve otomobil bileşenleri, havacılık ekipmanları, finans, bilim ve teknoloji ve lojistik dahil olmak üzere modern hizmetler.

Yingkou: hizmetler, ticaret lojistiği, sınır ötesi e-ticaret, finans, stratejik gelişen endüstriler, bilgi teknolojisi ve üst düzey ekipman üretimi.

Liaoning FTZ web sitesi: <http://www.china-lnftz.gov.cn/en/index.html>

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
- Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketlenme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi.
- Daha hızlı KDV iadesi
- Yabancı sermaye, bölgede uygun imalata serbestçe yatırılabilir
- Bölgede yabancı sermayeli imalat (fabrika) operasyonları üzerindeki kısıtlama kaldırılmıştır
- Fikri mülkiyet hakları uygulanır ve yabancı üreticiler korunur
- Üst düzey yabancı yeteneklere ve onların eşlerine / bakmakla yükümlü oldukları kişilere daimi ikamet izni verilir

Hainan STB

Faaliyete geçiş: 2018

Yer: Hainan Adası/il. Başkent:

Haikou

İlgi sektörleri: Uluslararası ticaret
ve finans

Hainan FTZ web sitesi:

<http://en.hnftp.gov.cn/>

AKIB

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Hainan Adası'nda faaliyet gösteren firmaların kendi üretimlerinde kullanmak üzere ithal ettikleri belirli üretim ekipmanları gümrük vergisi, tüketim vergisi ve KDV'den muaftır Vergiden muaf olan ürün grupları pozitif bir listede sıralanmaktadır. GTİP'lere göre sıralanan bu pozitif listeye http://en.hainan.gov.cn/englishgov/News/202011/t20201113_3305855.html linkinden ulaşılabilir
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
 - Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi
 - Daha hızlı KDV iadesi
- Hainan Adası'nda gerçekleştirilecek fuar sırasında sergilenmek üzere ithal edilen ürünlerin ithalat ve satışları vergiden muaftır.
 - Hainan Adası'nda üretilen ürünler, Çin'in diğer bölgelerine gönderimlerinde vergilerden muaftır. Hainan Adası'nda üretilmemiş ama Hainan Adası'nda yüzde 30 katma değer artışı sağlanmış ürünlerin Çin'e gönderimlerinde de aynı haktan yararlanmaktadır.

Jiangsu STB

Faaliyete geçiş: 2019

İlgilenilen yerler ve endüstriler: Jiangsu eyaletindeki 3 şehir

Suzhou: ticaret ve yatırım, idari hizmetler, hukuk sistemi, uzay ve biyomedikal bilimi.

Nanjing: yarı iletkenler, yaşam ve sağlık endüstrisi, AI, BT ve finans.

Lianyungang: biyotıp, yeni malzemeler, yeni enerji ve üst düzey ekipman, lojistik, sınır ötesi e-ticaret, teknoloji hizmetleri, finansal hizmetler, sağlık hizmetleri, eğlence, turizm, iş desteği, büyük veri, liman ve nakliye gibi gelişmiş üretim lojistik, dağıtım ve aktarma, depolama, liman işleme, ticaret ve destek hizmetleri.

Jiangsu FTZ web sitesi: <http://swt.jiangsu.gov.cn/col/col79303/index.html>

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
- Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
 - Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi.
- Daha hızlı KDV iadesi

Şandong STB

Faaliyete geçiş: 2019

İlgilenilen yerler ve endüstriler:

Qingdao Serbest Ticaret Limanı Bölgesi: denizcilik endüstrileri, dış ticaret, nakliye lojistiği, finansal hizmetler, ileri imalat, döviz piyasası, gümrük işlemleri.

Qingdao FTZ Web Sitesi: <http://bofcom.qingdao.gov.cn/>

Jinan: AI, endüstriyel finansal hizmetler, sağlık ve yaşlı bakımı, turizm ve BT.

Yantai: üst düzey üretim, yeni malzemeler, BT, yeşil teknoloji ve biyotıp.

Uygulamalar:

- %15 ile %9 arasında daha düşük kurumlar vergisi oranları
- Mallar depodan çıkarılana kadar ithalat vergisi muafiyeti
- Ücretsiz döviz kuru (ana para birimlerini dönüştürmek için ücret alınmaz)
- Hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
 - Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi.
- Daha hızlı KDV iadesi

Hebei STB

Faaliyete geçiş: 2019

Konum ve ilgilenilen sektörler:

Xiongan Bölgesi: BT, yaşam bilimleri, e-ticaret, biyoteknoloji ve ileri teknoloji ile ilgili hizmetler.

Zhengding Bölgesi: havaalanı ekonomisi, biyotıp, lojistik, üst düzey ekipman üretimi, havacılık.

Caofeidian Liman Bölgesi: uluslararası emtia ticareti, liman ve nakliye hizmetleri, enerji depolama ve dağıtım ve üst düzey ekipman üretimi.

Daxing Havaalanı Bölgesi: havacılık lojistiği, havacılık teknolojisi ve finansal kiralama.

Uygulamalar:

- Ürünün HS koduna bağlı olarak daha hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi

Hebei STB

Faaliyete geçiş: 2019

Konum ve ilgilenilen sektörler:

Xiongan Bölgesi: BT, yaşam bilimleri, e-ticaret, biyoteknoloji ve ileri teknoloji ile ilgili hizmetler.

Zhengding Bölgesi: havaalanı ekonomisi, biyotıp, lojistik, üst düzey ekipman üretimi, havacılık.

Caofeidian Liman Bölgesi: uluslararası emtia ticareti, liman ve nakliye hizmetleri, enerji depolama ve dağıtım ve üst düzey ekipman üretimi.

Daxing Havaalanı Bölgesi: havacılık lojistiği, havacılık teknolojisi ve finansal kiralama.

Uygulamalar:

- Ürünün HS koduna bağlı olarak daha hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi

Heilongjiang STB

Faaliyete geçiş: 2019, Rusya ve Kuzeydoğu Asya ile işbirliğini artırmak için

Konum ve ilgilenilen sektörler: Heilongjiang eyaletinde 3 Şehir

Harbin: yeni nesil BT, yeni malzemeler, st düzey ekipman, biyotıp, teknoloji tabanlı hizmetler, finansal hizmetler ve turizm.

Heihe: sınır ötesi enerji kaynakları, gıda üretimi, ticaret, lojistik, turizm, sağlık ve finansal hizmetler.

Suifenghe: kereste, tahıl ve temiz enerji, finansal hizmetler ve lojistik gibi malzemeler için ithalat işlemleri.

Heilongjiang FTZ Web Sitesi: <http://ftz.heihe.gov.cn/>

Uygulamalar:

- Ürünün HS koduna bağlı olarak daha hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi

Guangxi STB

Faaliyete geçiş: 2019

Konum ve ilgilenilen sektörler: Guangxi eyaletinde 3 şehir

Nanning: finansal hizmetler, lojistik, dijital hizmetler, kültür ve medya ve yeni üretim endüstrileri.

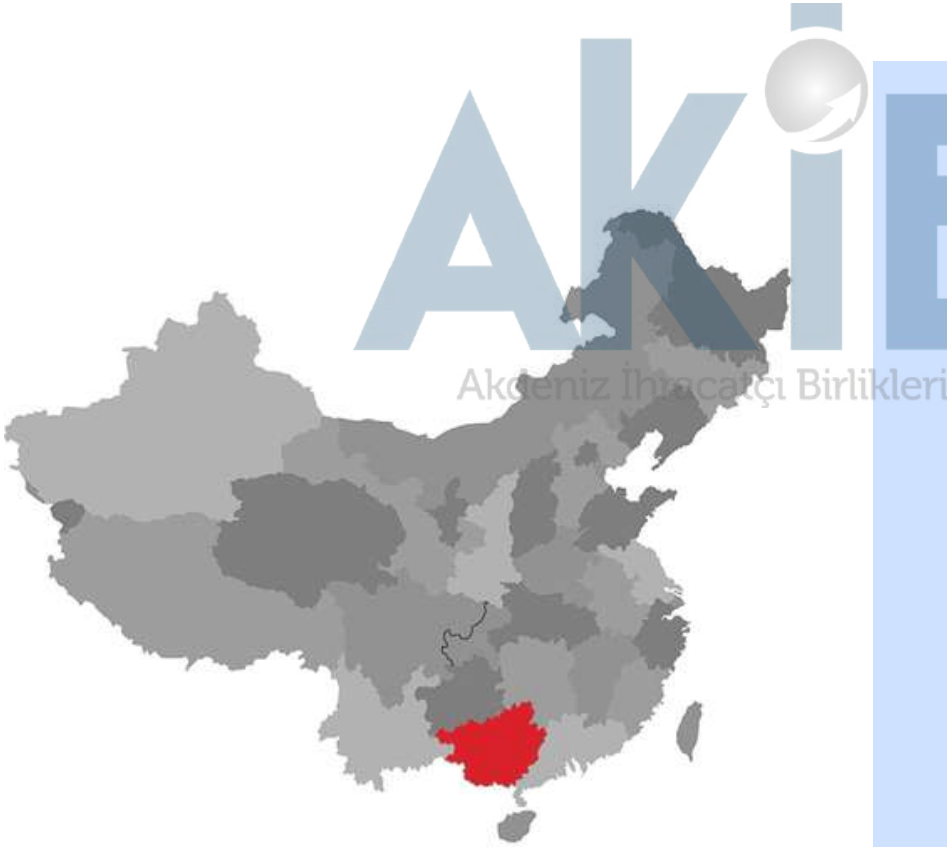
Nanning FTZ web sitesi: <http://www.wuxiangxinqu.gov.cn/>

Qinzhou limanı: liman lojistiği, uluslararası ticaret, "yeşil" kimyasallar, yeni enerji araç parçaları, elektronik ve biyotıp.

Qinzhou FTZ web sitesi: <http://qzftz.qinzhou.gov.cn/>

Chongzuo: uluslararası ticaret, lojistik, finansal hizmetler ve turizm.

Guangxi FTZ Web Sitesi: <http://en.gxzf.gov.cn/guangxiftz.html>

Uygulamalar:

- Ürünün HS koduna bağlı olarak daha hızlı ve kolaylaştırılmış bir gümrükleme
- Aralarından seçim yapabileceğiniz bir nakliye, alma ve paketleme ve lojistik hizmet sağlayıcıları merkezi

Yunnan STB

Faaliyete geçiş: 2019

İlgilenilen yerler ve endüstriler: Yunnan eyaletindeki 3 şehir

Kunming FTZ: üst düzey üretim, havacılık lojistiği, tarım, biyotıp ve sağlık, IT F&B ve tüketim malları imalatı, turizm, lojistik, yeni malzemeler ve gelişmiş ekipman imalatı.

Kunming FTZ web sitesi: <https://ftz.yn.gov.cn/en-us/>

Dehong: İthalat ve ihracat, sınır ötesi e-ticaret lojistiği, "yeşil" gıda işleme, turizm, tıbbi ve finansal hizmetler.

Dehong FTZ web sitesi: <http://dehong.ynmaker.com/en-us/>

Honghe: İthalat ve ihracat, sınır ötesi e-ticaret lojistiği, turizm, tıbbi ve finansal hizmetler.

Honghe FTZ web sitesi: <http://honghe.ynmaker.com/en-us/>

Pekin STB

Faaliyete geçiş: 2020

Yer: Pekin

İlgilenilen sektör: İnovasyon, fin-tech ve hizmetler

Amaç: Birinci sınıf bir inovasyon merkezinin geliştirilmesi

Uygulamalar:

- Yabancılara daha açık bir finans sektörü
- Ticaretin kolaylaştırılması ve yenilik
- Entegre geliştirme ve uluslararası ticaret kolaylığı
- Üst düzey yeteneklerin vize alması daha kolay

Anhui STB

Faaliyete geçiş: 2020

Lokasyon ve endüstriler: Anhui eyaletindeki 3 şehir

Hefei: entegre devreler, yapay zeka, fin-tech ve sınır ötesi e-ticaret

Wuhu: akıllı ev aletleri, havacılık, robotik ve nakliye

Bengbu: silikon bazlı malzemeler, yeşil teknoloji ve yeşil enerji

Amaç: Bölge, yeşil teknoloji ve yüksek teknoloji üretimine öncülük edecek.

Uygulamalar:

- Yabancılara daha açık bir finans sektörü
- Ticaretin kolaylaştırılması ve yenilik
- Entegre geliştirme ve uluslararası ticaret kolaylığı

Guangxi STB

Faaliyete geçiş: 2020

Lokasyon ve endüstriler: Hunan eyaletinde 3 şehir

Changsha: AI üretimi, Kuantum hesaplama, yenilenebilir enerjiler ve yeşil teknoloji.

Yueyang: AI üretimi, Kuantum hesaplama, yenilenebilir enerjiler ve yeşil teknoloji.

Chenzhou: AI, Kuantum hesaplama, yenilenebilir enerjiler ve yeşil teknoloji üretimi.

Uygulamalar:

- Ticaretin kolaylaştırılması ve yenilik
- Entegre geliştirme ve uluslararası ticaret kolaylığı

ÇİN HALK CUMHURİYETİ (ÇHC) GENEL ÜLKE BİLGİSİ

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar:

APEC (Asya-Pasifik Ekonomik İş birliği Forumu), ADB (Asya Kalkınma Bankası), ASEAN- (Güneydoğu Asya Ülkeleri Örgütü), WTO (Dünya Ticaret Örgütü)

1978'den itibaren ülkenin attığı 3 önemli adım ülkeyi bugünkü ekonomik yapısının temellerini oluşturmuştur. Öncelikle 1978 yılında ülkede reformların başlaması ve dışa açılma politikasının benimsenmesi ile birlikte Çin, merkezi planlı ekonomiden pazar ekonomisine geçmiş ve son 40 yılda ülke ekonomik ve sosyal anlamda hızlı bir gelişmiştir. Bunun sonucunda ise GSYİH'deki büyüme yılda ortalama %10 olmuştur.

GSYİH'deki yılda ortalama %10 oranındaki büyüme, Çin büyüklüğünde bir ekonominin, tarihteki sürdürülebilir nitelikteki, en hızlı büyümesi olmuştur. Bu sayede ülkedeki 800 milyon kişi yoksulluktan kurtulmuştur.

1994 de yapılan vergi düzenlemeleri ve ardında 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütüne üye olması ile dünya ekonomisine tam anlamıyla entegre olmuştur. Sonuç olarak ülke dünyanın üretim ve ticaretinin merkezi olmuştur.

Çin'in 13. Beş Yıllık Planında (2016-2020) sosyal dengesizliklerin giderilmesi, çevre kirliliğinin azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimin yaygınlaştırılması ile sosyal güvenlik sisteminin geliştirilmesi esas alınmıştır.

Hazırlanan bu planda büyüme hızı olarak %6,5 hedeflenerek ekonominin yeni bir dengeye oturtulması hedeflenmiştir.

2019 yılında Çin'in Dünya ekonomisine %38,2 pay ile en çok katkı sağlayan ülke olmuştur(IMF).

Çin dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisidir. Son 30 yılda ortalama %6 oranında büyümüştür. Gelir dağılımdaki eşitsizlik, hızlı şehirleşme, çevresel sürdürülebilirlik, yaşlanan nüfus ve iç göçler, hızlı ekonomik büyüme ile etkileşim içinde olan diğer faktörlerdir.

2023 yılında Çin'in cari GSYİH'sinin 19,3 trilyon Amerikan doları olması beklenmektedir. Bu değerle ABD'nin ardından dünyanın en büyük 2. ekonomisi konumundadır. Ekonomide 2023 yılı için %5,24 büyüme beklenmektedir.

Ülkede kişi başına gelir gelişmiş ekonomilerin gerisinde seyretmekte olup 2023 yılı beklentisi 23.371 Amerikan doları düzeyindedir.

GSYİH içinde tarım sektörünün payı %8, sanayinin payı %38 ve hizmet sektörünün payı %55'tir(Dünya Bankası).

Tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2023 yılında %3,2 olacağı tahmin edilmektedir(IMF).

Çin ekonomisinin itici gücü; tüketim, yatırım ve ihracat olarak karşımıza çıkmaktadır.2021 yılında tüketim ve yatırım düşük performans göstermiş olup, Covid-19 salgınını engellemek için uygulanan dışarıda yemek yeme kısıtlamaları nedeniyle yiyecek ve içecek tüketiminde düşüşler görülmesi, çip kıtlığı gibi sorunlar nedeniyle, otomobil satışlarının 2021'de sadece yüzde 7,6 artması gibi etkenler, toplam tüketim malları perakende satışlarının genel büyüme oranını aşağı doğru seyretmesine neden olmuştur.

Çin'de özel sektörünün GSYH'deki payı %60 düzeyindedir. Özel sektör ayrıca kentlerdeki işgücünde %80, yeni iş imkânlarının sağlanmasında %90 paya sahiptir.

Çin dünyanın en büyük imalat sektörüne sahiptir. Aynı zamanda en hızlı büyüyen tüketici pazarı konumundadır. Ancak tüketimdeki yavaşlama büyümeyi olumsuz yönde etkilemektedir.

Sanayi ve inşaat sektörü ülke ekonomisindeki payı %46'dır. 2018 verilerine göre dünyanın en büyük çelik üreticisi konumundadır ve küresel çelik üretimin % 50'sini gerçekleştirmektedir.

Çin dünyanın en büyük otomobil üreticisi olup, elektrikli araba üretim miktarında 1.sırada yer almaktadır. 2011 yılına kadar Çin en büyük kişisel bilgisayar üreticisi iken bu konudaki önde gelen firmalar Çin'e bağımlılıklarını azaltmak için tesislerini başka ülkelere taşımışlardır.

Hizmet sektörü kapsamında toptan ve perakende ticaret ülkede alışveriş merkezlerinin, küçük dükkânların restoran ve otel zincirlerinin açılması ile gelişmiştir. Çin'de; Guangdong, Jiangsu, Zhejiang, Shandong, Fujian, Şanhay ve diğer başlıca bölgelerdeki üretim toplam üretimin %80'inden fazlasını kapsamaktadır. Üretimin %90'ından fazlası Çin ankarasında yapılmaktadır.

Çin'de perakende sektöründe toplamda yaklaşık % 78,7'lik bir büyüme görülmüştür. Bu büyümede en büyük katkı hükümetin iç talebi arttırmaya yönelik politikalarına ve sektöre yönelik artan yabancı yatırımlara aittir. Çin'de mağaza perakendeciliği son 5 yılda yıllık ortalama %11,9 büyüme göstererek düzenli bir gelişim göstermiştir. Çin'de perakendeciliğin ufak bir kısmını oluşturan telefonla pazarlama, doğrudan postalama, kapıdan kapıya satış gibi yollarla faaliyet gösteren mağaza dışı perakendecilik ise henüz gelişme aşamasındadır. Çin'in perakende sektörünün her geçen yıl büyüyüp küresel perakende pazarındaki payını giderek arttırması beklenmektedir.

İş yapma kolaylığı açısından Çin, dünyada 190 ülke arasında 32., insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ülke arasında 79. Sırada, Ekonomik serbestlik endeksine göre 177 ülke arasında 158. Küresel rekabet gücü açısından dünyadaki 141 ülke arasında 28. Sıradadır.

Gıda ve İçecek Sektörü

Tüketimin artmasına bağlı olarak gıda/içecekler ve tekstil/hazır giyim sektörlerindeki artan talep bu sektörlerde faaliyet gösteren küçük ve ortak ölçek seviyesindeki ihracatçılar için fırsat oluşturmaktadır.

Global satış rakamları değerlendirildiğinde değerlendirildiğinde, Çin dünyanın en büyük gıda ve içecek pazarı konumundadır. Bu sektörün tüketime bağlı olarak önümüzdeki yıllarda daha da büyüyeceği tahmin edilmektedir. Büyüme nedenleri ise öncelikle tüketicilerin gelirlerinin artması, şehirleşmenin artması, yerel gıdalarda genellikle ilgili sorunlar yaşanması ve yabancı gıda ürünlerine yönelik taleplerin artması gösterilmektedir.

Çin sebze, meyve ve kuruyemiş sektörlerinde dünyanın lider pazarları arasındadır. Avrupa Birliği ülkelerinden sonra Çin'in en fazla gıda ithalatı gerçekleştirdiği bölge ASEAN (Asya Pasifik) ülkeleridir. Bu ülkelerden gerçekleştirilen ön önemli ithal gıdalar süt ürünleri, yağ, yağlı tohum, su ürünleri, et, tahıl, şeker, işlenmiş gıda, konserve gıda, alkol ve diğer içeceklerdir. Çinli tüketicilerin yabancı gıda ürünlerini tercih etmelerinin en önemli sebepleri gıda güvenliği, kalite, besin değeri, yaşam tarzı, modern ambalajlar ve tazelik olarak belirtilmiştir.

ÇİN'DE TARIMSAL ÜRETİM

Çin'in tarımsal üretim yapısı: bitkisel üretim, ormancılık, hayvancılık, balıkçılık ve yardımcı sanayiye kapsamaktadır. Çin topraklarının yaklaşık yarısı tarım arazisidir. Tarım alanları hali hazırda çiftçilere 30 yıla kadar uzatılabilen kiralama anlaşmalarıyla kiralayan köy topluluklarına aittir. Bu yarı özelleştirme sonucunda üretkenlik ve üretim büyük ölçüde artmıştır.

Çin'in devlet ekonomisini dünyaya açmaya ve düzenlemeye başladığı 1978 yılından bu yana, ülkenin gayri safi mili hâsılası her yıl yaklaşık %10 oranında artmıştır. Bununla birlikte ekonomik değer bakımından en çok tarım ürünü ithal eden ikinci ülke konumundadır. Çeltik, buğday, patates, darı, arpa, yer fıstığı, elma, pamuk, yağlı tohumlar, çay, balık gibi birçok tarım ürününde dünyanın önde gelen üreticilerindedir.

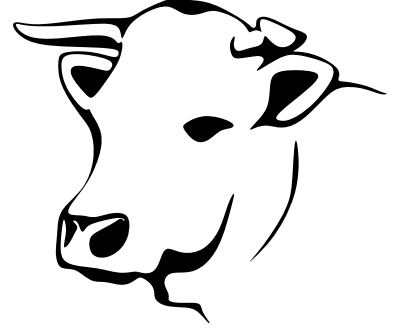
Bitkisel Üretim

Çin Halk Cumhuriyeti'nde geçmişte uygulanan feodal tarım sistemi nüfusu besleyememiştir. Bundan kaynaklı üretim yetersizliği kırsal alanda meydana gelen açlık ve yoksulluk önemli bir sorun haline gelmiştir. Ancak yapılan devrimden sonra değiştirilen politikalar sonucunda tarımsal üretim önemli oranda artmış, toplum ihtiyaçlarını karşılayabilecek seviye ulaşmıştır. Birçok üründe kendi kendine yetebilecek duruma gelen Çin, bu yeterlilik seviyesine rağmen nüfusunu besleyebilmek için yüksek miktarda tarım ürünü ithal eder konumdadır.

Hayvancılık

Çin Halk Cumhuriyeti'nin tarımsal üretim yapısını oluşturan dallardan birisi de hayvancılıktır. Çin, hayvancılığın gelişimine elverişli zengin doğal kaynaklara sahiptir. Doğuda Büyük Hinggan Dağları başlangıç olmakla birlikte Moğolistan üzerinden Qinghai, Sincan ve Tibet Platosuna kadar uzanan kullanılabilir otlakların toplam alanı 313,33 milyon hektardır. Çin'deki büyükbaş hayvanların yüzde 80'inden fazlasını sığırlar meydana getirmektedir. Küçükbaş hayvanlar arasında domuz, koyun ve keçi yer almaktadır. Çiftliklerde genellikle domuz, kırsalda ise koyun ve keçi yetiştirilmektedir.

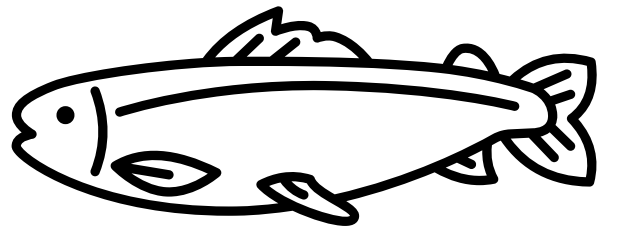
Çin Halk Cumhuriyeti çiftliklerinde yetiştirilen kümes hayvanların başlıca türleri ördek, kaz, tavuk olarak karşımıza çıkmaktadır ve en yaygın olarak yetiştirilen tür ise tavuktur. Ağırıklı olarak domuz eti üretilmektedir. Dana eti, koyun eti ve süt üretim miktarında her geçen sene artış görülmektedir. 2011 yılında 51,32 milyon ton olan domuz eti üretimi giderek düşüş göstererek 2020 yılına geldiğinde 41,13 milyon tona gerilemiştir. 2019 yılında ortaya çıkan Afrika domuz gribi bunun başlıca sebebi olarak gösterilebilir. Özellikle et üretim hızının tüketim hızının gerisinde kalması, başta arazi, işçilik ve yem maliyetlerinin artış göstermesi ile birlikte Çin'de son dönemlerde et ve süt fiyatlarının yükselmesi bu ürünlerin ithalatını daha cazip hale getirmektedir.

Su Ürünleri

Çin nüfusu, dünya nüfusunda önemli bir orana sahip olup dünyada rapor edilen balık üretiminin yaklaşık üçte birini üretmektedir. Bunun yanı sıra dünyada su ürünleri üretiminin üçte ikisini gerçekleştirmektedir. Aynı zamanda önemli bir deniz ürünleri ithalatçısıdır ve ülkenin deniz ürünleri pazarının 2027 yılına kadar 53,5 Milyar ABD doları değerinde bir pazar büyüklüğüne ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Çin'in, su kaynakları açısından da oldukça zengin olduğu görülmektedir. 2,6 milyon hektar kıyı alanı ve 17,47 milyon hektar iç tatlı su alanlarına sahiptir. Bohai denizi, Sarı deniz, Doğu Çin denizi ve Güney Çin denizinin kıyı alanlarında balık, karides, kabuklu deniz canlıları, yosun ve deniz alg dâhil olmak üzere en az 1,500 deniz ürünü türü yaşamaktadır. Geçmiş zamandan beri balıkçılık ülkede önemli olmakla birlikte kültür balıkçılığı toplam üretimin sadece yüzde 26'sını oluşturmuştur. Ancak bugün kültür balıkçılığı üretiminin payı, %50'nin üzerine çıkmıştır. Su ürünlerine kabuklu canlılar ve yosundan sonra karides, yılan balığı, tarak, yumuşak kabuklu kaplumbağa ve pavurya katılmıştır.

ÇİN'İN İTHALATA BAĞIMLILIĞI VE GIDA GÜVENLİĞİ PROBLEMİ

Gezegenin ekilebilir arazisinin yüzde 10'undan daha azına sahip olan Çin, dünya tahılının dörtte birini üretiyor ve dünya nüfusunun beşte birini besliyor. Ülkenin Ulusal İstatistik Bürosu'ndan alınan veriler, 2022'de Çin'in tahıl üretiminin geciken ekimlere, aşırı hava koşullarına ve COVID-19 kesintilerine rağmen 686,53 milyon ton gibi rekor bir seviyeye ulaştığını gösterdi. Çin, tahıl (mısır, buğday ve pirinç gibi), meyve, sebze, et, kümes hayvanları, yumurta ve balıkçılık ürünleri üretiminde dünya çapında ilk sırada yer almaktadır.

Yerli üretimine rağmen Çin, 2004'ten beri tarım ürünlerinde net ithalatçı olmuştur. Bugün, soya fasulyesi, mısır, buğday, pirinç ve süt ürünleri dahil olmak üzere bu ürünleri diğer tüm ülkelerden daha fazla ithal etmektedir. 2000-2020 yılları arasında ülkenin gıdada kendi kendine yeterlilik oranı yüzde 93,6'dan yüzde 65,8'e geriledi. Değişen beslenme kalıpları, Çin'in yenilebilir yağlar, şeker, et ve işlenmiş gıda ithalatını da artırdı. 2021'de ülkenin yemeklik yağ ithalat bağımlılık oranı yaklaşık yüzde 70'e ulaştı.

Çin halkının daha güvenli, daha çeşitli ve daha kaliteli gıda peşinde koşan, büyüyen şehirli orta sınıf tarafından yönlendirilen, giderek daha sofistike beslenme talepleri olmuştur. Özellikle gıda güvenliği ile ilgili endişeler, ithalat talebini artırmıştır.

Çin hükümeti 2022'de ulusal gıda güvenliği standartlarını iyileştirirken, ülkenin uzun süredir katı gıda güvenliği düzenlemeleri yapmaması, fırsatçı yerli üreticilerin güvensiz veya zehirli yiyecekler üretmesine izin verdi. Son yirmi yılda meydana gelen birkaç ölümcül gıda güvenliği skandalı, Çinlilerin yerel markalara olan güvenini zedeledi ve onları yabancı markaları tercih etmeye yöneltti. Örneğin, 2008'de kirlenmiş bebek maması altı bebeği öldürdü ve üç yüz bin çocuğu zehirledi; bugün, Çinli ebeveynler hala yabancı bebek formüllerini tercih ediyor.

Çin'de belirli gıda ürünlerini yetiştirmek için daha yüksek maliyetler ve daha düşük verimlilik nedeniyle ithalatlar yerel seçeneklerden daha ucuz olma eğilimindedir. Örneğin, Çin'de soya fasulyesi yetiştirme maliyeti Amerika Birleşik Devletleri'ndekinden 1,3 kat fazla ve verim yüzde 60 daha az. Çiftçiler için ücretler fabrika işçileri ve diğer kentsel mesleklerden daha düşük olduğu için, çiftçiler mesleği tamamen terk etmeye teşvik edilmiş hissediyorlar.

Ekilebilir arazi miktarı azalmaya devam ettikçe, Çin'in gıda ithalatına bağımlılığı artacaktır. Çin hükümetinin rakamlarına göre, 2013 ile 2019 arasında Çin, aşırı gübre kullanımı ve arazi ihmali gibi faktörler nedeniyle ekilebilir arazisinin yüzde 5'inden fazlasını kaybetti. Aşırı hava koşulları, çevresel bozulma, su kıtlığı ve kirlilik ve iklim değişikliği sorunu şiddetlendirebilir. İklim değişikliği ve ozon kirliliğinin birlikte Çin'in ulusal ortalama mahsul verimini 1981'den 2010'a kadar yüzde 10 (yılda elli beş milyon ton) azalttığını tahmin ediyor.

BM Gıda ve Tarım Örgütü gıdada kendi kendine yeterliliği üç düzeyde tanımlamıştır: %80'in altında gıda açığı, %80-120 arası gıdada kendi kendine yeterlilik ve %120'nin üzerinde gıda fazlası ülke olarak. Çin'in gıdada kendi kendine yeterlilik oranı 2000'de %101,8'den 2020'de %76,8'e düştü ve zamanında önlemler alınmazsa 2035'e kadar %65'e düşmesi bekleniyor. Temel gıda maddelerinde artan ithalat bağımlılığı, Çin'in gıda güvenliğini büyük ölçüde kötüleştirdi. Ekilebilir arazi kaybı, daha az verimli tohumlar, daha yüksek yerli üretim maliyetleri ve yerel markaların gıda güvenliği endişeleri, yerli tüketicileri ithal ürünleri tercih etmeye sevk etti. Sonuç olarak Çin, yüksek yerli üretime rağmen 2004 yılından bu yana gıda maddelerinin net ithalatçısı haline geldi.

Gıda tahıllarının ithalat bağımlılığı dışında Çin, özellikle temel olmayan gıdalarda olmak üzere tohum ithalatına da aşırı bağımlı. Çin'deki "tarım yongaları" olarak adlandırılan tohum endüstrisi, düşük kalite, düşük verimlilik ve yenilik eksikliği ile sorun yaşıyor. Pirinç ve buğday için ithal edilen tohumlar, toplam tohum arzının %1'inden daha azını oluşturmasına rağmen, Çin yüksek kaliteli ithal tohumlardan yoksundur. Ayrıca, Çin'in özel sektörü, sektördeki yeniliklerin sınırlı olması nedeniyle çoğunlukla küçük boyutları nedeniyle tohum endüstrisinde çok pasiftir. Sonuç olarak, Çinli şirketler küresel pazarın yalnızca %5'ini kontrol ediyor ve bu, Batılı şirketlerle karşılaştırıldığında çok daha az. Çin, başlıca tahıllar için yerli tohum tedarik etmeyi başarmış olsa da, sebze, mısır ve mısır için hala yabancı tohumlara güvenmek zorunda. Benzer şekilde, Çin'de genetiği değiştirilmiş (GM) mahsullerin ticari ekimi, güvenlik sorunları nedeniyle mısır ve soya fasulyesi ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca ABD, tarımsal biyoteknoloji patentlerinin yaklaşık %70'ine sahip olduğu için bu sektöre hakim bir konuma sahiptir.

Çin, dünyanın en büyük tarımsal ithalat pazarıdır ve dünyanın en büyük nüfusuna sahip olan Çin hükümeti için gıda güvenliği en önemli önceliktir. Çin, dünyanın en büyük tarım üreticisi konumunda olsa da, Çin'e yeterli arzı sağlamak için hala ithalata güvenmek zorundadır. Çin Gümrüğü verilerine göre, 2022'de Çin'in en büyük üç tarım ürünü tedarikçisi Brezilya (52,9 milyar dolar), Amerika Birleşik Devletleri (43,8 milyar dolar) ve Yeni Zelanda'dır (14,6 milyar dolar).3 ABD'nin birçok emtia fazlası olduğu için, Çin için birincil ticaret ortağı olmaya devam etmesi muhtemeldir.

Afrika Domuz Vebası (ASF) salgını, 2018'in sonlarında Dünyanın en büyük domuz eti üreticisi olan Çin'in domuz endüstrisini mahvetti. Domuz popülasyonunun yaklaşık %30'unun azalmasıyla Çin, üretim kaybını desteklemek ve talebi karşılamak için domuz eti ithalatını önemli ölçüde artırdı.

2023'te Çin genelinde yeni tespit edilen ASF vakaları, domuz endüstrisinin ABD domuz ihracatının potansiyel talebi ve fiyatlandırması hakkında spekülasyon yapmasına neden olurken, aynı zamanda daha yüksek domuz eti ihracatı eğiliminin kısa ömürlü olabileceği konusunda uyarıda bulunuyor.

Küresel nüfusun %20'sini oluşturan Çin, vatandaşlarını besleme talebini karşılaması için sürekli olarak baskı altındadır. Ülke, nüfusu bir milyara yaklaşırken 1979'da yürürlüğe giren tek çocuk politikası da dahil olmak üzere aşırı nüfusu kontrol altına almak için politikalar oluşturdu. 1980-2015 yılları arasında uygulanan bu politikanın en az 400 milyon doğumu engellediği tahmin edilmektedir.

Bu politikanın Çin nüfusu üzerindeki kalıcı etkisi, Hindistan'ın 2023 yazına kadar en kalabalık ülke olarak Çin'i geride bırakacağını tahmin eden Birleşmiş Milletler tarafından doğrulanmıştır. En son BM Dünya Nüfus Beklentileri (WPP) raporu, Çin'deki nüfus düşüşünün en kötü şekilde devam ettiğini tahmin ediyor- vaka tahmini nüfus 2100 yılına kadar 494 milyon, bu da% 60'lık bir düşüş anlamına geliyor. Nüfusun azalmasıyla birlikte, tek çocuk politikasının bir sonucu olarak Çin'in yaş demografisi değişiyor. Görevden önce, Çin'in ortanca yaşı 21,5'ti. Bu, 2021'de 38,4'e kaydı ve 2050'de medyan yaşın 50,8'i geçebileceği tahmin ediliyor.

ÇİN PAZARINA GİRİŞ

Gümrük İşlemleri ve Gümrük Vergileri

İhraç edilen Ürünler Çin'u ulaştığında bu ürünlerin Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki gümrüklerden çekilmelidir. Bu işlem, Çin'de yerleşik ithalat lisansına sahip bir firma tarafından Çin gümrük idarelerine gerekli belgelerin iletilmesi ile gerçekleşir. Çin'de gümrükten ürünlerin alınabilmesi için gereken dokümanların bir bölümü ürünü ihraç eden firma tarafından Çinli firmalara iletilmelidir. Gerekli belgelerden bazıları ticari fatura, çeki listesi, sağlık ve hijyen ile ilgili sertifikalar, konşimento, menşe şahadetnamesi olarak sıralanmaktadır. Gümrüklerden ürünlerin sorunsuz ve gecikme olmadan çekilebilmesi için, ihracatçı firmaların belgelerin tam ve önceden hazırlanmış olduğunun kontrolünü yapmaları çok önemlidir.

Çin Ticaret Bakanlığı (MOFCOM), ithal edilen ürünleri "serbest", "sınırlı" ve "yasak" olarak sınıflandırmaktadır. "Serbest" kategorisinde yer alan ürünlerin ithalatı için de ithalat lisansı aranmaktadır. "Sınırlı" kategoride yer alan ürünlerde ise ithalat işleminin yapılabilmesi için gerekli olan ithalat lisansı sadece Çin'de kayıtlı firmalara verilmektedir.

Çin'e ihraç edilecek ürün "sınırlı" kategorisinde yer alıyorsa, bu ürünün ithalatının gerçekleştirilebilmesi için geçerli bir ithalat lisansı olan Çinli bir firma ile çalışılması ihtiyacı doğmaktadır. Eğer geçerli bir lisans olmadan gümrükten çekme işlemi yapılmaya çalışılırsa Çinli gümrük idareleri tarafından ürünlere el konulması söz konusu olabilir.

Çin'deki gümrük vergileri 5 kategoriye ayrılmaktadır.

- "Genel" kategorisindeki vergiler Çin'in diğer ülkelerle ticari anlaşmaları kapsamında olmayan ürün gruplarına uygulanmaktadır. Genel" kategorisindeki vergiler Çin'in diğer ülkelerle ticari anlaşmaları kapsamında olmayan ürün gruplarına uygulanmaktadır.
- "Konvensiyonel" kategorisindeki vergiler Çin'in diğer ülkelerle ticari anlaşmaları kapsamına dahil olan ürün gruplarına uygulanmaktadır.
- "Kotalı" kategorisinde ürünlerin sınırlı kotalarda belirlenen tercihli tarifeler üzerinden ithalatı gerçekleştirilmektedir.
- Diğer kategoriler ise "En Çok Kayrılan Ülke (MFN)" ve az gelişmiş ülkelere uygulanan düşük vergi oranlı "özel ayrıcalıklı" kategoridir.

Birden fazla kategori içine dahil olan ürün gruplarının ithalatında en lehte olan kategori dikkate alınır. İhracat gerçekleştirilmeden önce ihracatçı firmaların ithalat lisansı sahibi Çinli firmaların yeterli ithalat kotası bulunup bulunmadığını öğrenmeleri önemlidir. Eğer ithalat miktarı kotanın üzerine çıkarsa daha yüksek oranda bir gümrük vergisi uygulanmaktadır. "Kotalı" kategorisinde yer alan ürünlere örnek olarak yün, şeker, gübre, tarımsal ürünler, tahıl, pamuk, soya yağı, palmye yağı, kanola yağı verilebilir. Gümrük vergilerinin dışında ithal ürünlere katma değer vergisi de uygulanmaktadır. Çin'deki temel KDV oranı yüzde 17'dir. Gıdalara ise yüzde 13 KDV uygulanmaktadır. KDV vergi oranları dönemsel olarak revize edildiğinden güncel vergi oranları ilgili resmi kuruluşların internet sitelerinden izlenebilir.

Önemli Kurallar

Çin'deki istisnai tarifelerden yararlanabilmek ve yönetmeliklerle belirlenen etiket, ambalaj ve diğer uygulamalar ile uyum sağlayabilmek için dikkat edilmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır.

Menşe Kuralları: Menşe kuralları bir ürünün menşenin belirlemek için kullanılan kriterlerdir. Bazı ülkelerde üretilen ürünler istisnai gümrük vergilerinden yararlanabildiği için bir ürünün menşenin belirlenmesi önem kazanmaktadır. Bu nedenle Çin'e ilgili ürünün ihracatını gerçekleştirebilmek için yetkili yerel kuruluşlardan menşe şahadetnamesinin temin edilmesi gerekmektedir.

Etiket ve Ambalaj Kuralları: Çin'e getirilen tüm ürünlerin belirlenen etiketleme ve ambalajlama kuralları ile uyumlu olması gerekmektedir. Ürünlerin gümrükten geçmeden önce bahse konu kurallar ile uyumlu olup olmadığı Çin Gözetim ve Karantina (CIQ) kuruluşu tarafından kontrol edilmektedir. Gıda ve içecek gibi ürünler ile ilgili etiket kuralları özellikle sıkıdır. Çin'in etiketleme kurallarına uyum süreci ilk aşamada maliyetleri artırsa da, bir kez süreç tamamlandıktan sonra işlemlerin daha kolay ilerlediği belirtilmektedir. Çin'in etiketleme ve ambalajlama kuralları ürün grubu ve sektöre göre farklı idari kuruluşlar tarafından kontrol edilmektedir.

Gıda Güvenliği Kuralları: Çin'e gıda ürünleri ihracatı gerçekleştiren firmaların çalıştığı Çin'deki ithalat firmaları, eğer ürünler üretilen ülkenin güvenlik standartlarına göre sertifikalandırılmamışsa veya ürünler Çin'e ilk defa ihraç ediliyorsa, özel ithalat izni başvurusunda bulunmalıdır. Bahse konu Çin'deki ithalatçı firmaların aynı zamanda "Gıda İdaresi Yönetimi"ne güvenlikle ilgili başvuruda bulunması gerekmektedir. İlgili gıda ürünleri için ithalat izni yalnızca bu başvurunun onaylanmasından sonra verilmektedir. Gıda ürünleri ticareti gerçekleştiren firmaların ayrıca "Giriş-Çıkış Gözetim ve Karantina Bürosu"na kayıt olması şartı aranmaktadır. Bahse konu büro periyodik olarak yabancı gıda üreticileri ve ihracatçıların listesini yayınlamaktadır.

İthalat kotası: Çin belirli ürünlerde yıllık bazda yalnızca sınırlı miktarda ithalat gerçekleştirilmesine izin vermektedir. Genellikle ihracatçı firmaların müşterileri olan ithalat lisansı sahibi Çinli firmaların, bu tür ürünlerin ithalatını gerçekleştirebilmek için ithalat kota lisansı başvurusunda bulunması gerekmektedir.

Çin'deki Önemli Standartlar ve Sertifikasyonlar

Çin'de tüm ürün ve hizmetler için zorunlu standartlar bulunmaktadır. Bu zorunlu standartlar "ulusal", "profesyonel" ve "yerel" olarak ifade edilen üç farklı kategoride sınıflandırılmaktadır.

Ulusal Standartlar (Guobiao): Çin Halk Cumhuriyeti Standartlar Enstitüsü tarafından yönetilen standartlardır. Farklı ürün grubu ve sektörler için uygulanmaktadır.

Profesyonel Standartlar: Ulusal düzeyde bir standardın bulunmadığı durumlarda profesyonel standartlar kullanılır. Bu standartlar farklı sektörler için farklı Bakanlıklar tarafından idare edilmektedir.

Yerel Standartlar: Ulusal veya profesyonel standartların bulunmadığı durumlarda kullanılmaktadırlar. "Çin Gözetim ve Karantina Hizmeti" kuruluşu bu standartlardan sorumludur.

Çin Zorunlu Sertifikasyonu (CCC)

Çin'e ihraç edilen bazı ürünlerin "Çin Zorunlu Sertifikasyonu" alması gerekmektedir. Bu sertifikasyon genellikle "CCC" veya "3C" işaretleri ile gösterilir. CCC Çin'deki ana güvenlik ve kalite sertifikasyonudur. Çin Kalite Sertifikasyon Merkezi ile Sertifikasyon ve Akreditasyon İdaresi tarafından verilen CCC sertifikasyonu görsel bir etiket olarak ürünlerin üzerinde yer almaktadır. CCC başvurusu sırasında farklı ürünler için farklı dokümanların hazırlanması gerekmektedir. CCC belgesinin dışında belirli sektörler için gerekli olan diğer sertifikasyonlar da bulunmaktadır. Özellikle gıda ve içecek sektörlerinde yoğun düzenlemeler bulunmaktadır.

Çin Pazarını Araştırmak

Günümüzün teknolojik imkanları sayesinde pazar araştırmaları internet üzerinden istatistik veriler, daha önce yazılmış araştırma makaleleri, yayınlar, sosyal medya, e-ticaret analizleri gibi veriler incelenerek yapılabilmektedir. Masa başı araştırma olarak da nitelendirilen bu yöntemle Çin pazarı ile ilgili önemli bilgiler edinilebilir. Ancak tam bir pazar araştırması yapılabilmesi için mümkünse ilgili ülkede düzenlenen fuar, konferans ve benzeri organizasyonların ziyaret edilmesi, pazarın yerinde görülerek ürünlerin fiyatları, ödeme yöntemleri ve rekabet ortamı gibi kritik bilgiler hakkında bilgi edinilmesi önerilmektedir.

İş Ortağı ve Müşteri Bulmak

Eğer Çin'de çalışılan müşterinin kendisi kayıtlı bir ithalatçı değilse, bu durumda ürünlerin Çin'e getirilebilmesi için lisanslı bir ithalatçı firma ile aracı olarak çalışmak gerekmektedir. Çin'e gerçekleştirilen ihracatta distribütör kullanılması oldukça sık rastlanan ve ihracatçılara kolaylık sağlayan bir durumdur. Çin'de iyi ve güvenilir bir distribütör bulmak çok önemlidir. Bu konuyla ilgili Çin'de bulunan Ticaret Müşavirliklerimiz ve Ticaret Ataşeliklerimizden görüş almak büyük fayda sağlayacaktır. Ayrıca ilgili ticaret odalarından da Çin'de çalışılabilecek distribütör bilgileri sorulabilir. Gerek Türkiye'de gerekse Çin'de gerçekleştirilen fuar ve benzeri organizasyonlarda bu tür iş ortakları ile tanışılabilir. Ayrıca Çin'de yer alan sanayi bölgeleri ve endüstriyel kümelenmeler ziyaret edilerek birçok firma yerinde görülüp iş ortaklıkları başlatılabilir.

Çin'deki bir distribütör ile çalışırken iletişimin çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Fuar ve benzeri organizasyonlara katılım sağlandığında iyi bir ilk izlenim oluşturulması önemlidir. Genellikle Çin'de birden fazla distribütör ile çalışılmasının daha olumlu sonuçlar verdiği belirtilmektedir. Bu durum hem riskleri azaltmakta hem de belirli distribütörler Çin'in belirli bölgelerinde daha aktif olduğundan olumlu sonuçlar vermektedir.

Doğru distribütör firmayı seçmek için, bu distribütörün mevcut çalışmakta olduğu müşterilerin ihracatçı firmaların ürünlerine uygunluğu incelenmelidir. Bazı distribütörler belirli ürün gruplarında uzmanlaşmış olabilirler. Dikkat edilmesi gereken diğer bir önemli nokta da, güvenilir bir distribütör bulunmasıdır. Kötü niyetli ve sahtecilik işlemlerine karşı ihracatçı firmalar çok dikkatli olmalıdır. Bu nedenle Çin'de bir distribütör ile çalışmadan önce, bu firmanın müşteri ağı, idari ve finansal durumu gibi bilgiler incelenerek karar verilmelidir.

Çin'de faaliyette bulunan birçok ticari organizasyon ve kuruluş bulunmaktadır. Bu kuruluşlardan edinilecek bilgiler ihracatçı firmalara büyük fayda sağlayabilir. Distribütör seçimi veya pazar araştırması gibi konularda ticaret ve sanayi odaları gibi kuruluşların görüşlerini almak faydalı olacaktır. Özellikle Çin Uluslararası Ticaret Odası'nın (China Chamber of International Commerce - CCOI) 200'ü aşkın ülke ve bölgede geniş bir ağı bulunmaktadır. Bu kuruluş Çin pazarına giriş için ihracatçı firmalara bilgi sağlamakta, seminer, eğitim, konferans, fuar gibi etkinlikler düzenlemektedir.

E-Ticaret

E-ticaret Çin'de çok hızlı bir büyüme sergilemektedir. Bu nedenle ihracatçı firmaların e-ticareti bir satış kanalı olarak değerlendirmeleri önemlidir. Geleneksel ticarete kıyasla e-ticaretin düşük maliyet gibi farklı avantajları bulunmaktadır. Alibaba ve Tmall ön plana çıkan elektronik pazaryerleridir. Çin'e e-ihracat gerçekleştirmek isteyen firmaların bu pazaryerlerini incelemeleri tavsiye edilmektedir.

Dikkat Edilecek Diğer Hususlar

İhracatçı firmaların Çin'deki müşterileri ile sözleşme yaparken profesyonel yasal danışmanlık almaları hem risklerin azaltılması hem de ülkede sağlanan farklı avantajlardan yararlanılması nedeniyle faydalı olabilir. Çin'e ürünlerin teslimatı sırasında kullanılabilecek farklı türde ithalat sigortaları bulunmaktadır.

"Belirli ortalamadan bağımsız" (Free from particular average - FPA) türünde sigortacı şirketin sorumluluğu yalnızca teslim edilen ürünlerin değerinin belirli bir oranının üzerindeki zararları kapsamaktadır.

"Belirli ortalama" (Particular average - WPA) türünde ise kargo kırılma, deniz suyu, sızıntı ve hırsızlığa karşı korunmaktadır. "Tüm riskler" türünde ise sigorta, ürünün taşınması sırasında meydana gelebilecek tüm değer kayıplarını karşılamaktadır.

Çin'deki önemli sigorta şirketleri Ping An, AIG, Allianz, China Taiping, China Pacific Insurance Company (CPIC) olarak sıralanmaktadır.

Çin'deki başlıca bankalar, ICBC, "Agricultural Bank of China", "China Construction Bank" ve "Bank of China" olarak sıralanmaktadır.

Gümrük tarafından "Tip A" olarak etiketlenmiş ürünler "Çin Giriş-Çıkış Gözetim ve Karantina Bürosu" tarafından zorunlu gözetime tabidir.

Uluslararası ticarete Çin'de en sık kullanılan ödeme türleri banka transferi (T/T veya SWIFT2) ve akreditiflerdir (L/C). Banka transferi durumunda maliyetler ülke ve bankaya göre değişmektedir. Banka transferi genelde ihracatçı firma ile müşteri arasında güven varsa veya düşük tutarlı bir işlemse tercih edilmektedir. Akreditifler ise en güvenli ödeme türlerinden biridir. Bu ödeme türü banka transferine göre daha maliyetli olmaktadır.

Çin'de Düzenlenen Fuar Katılımlarına İlişkin Bilgiler

Tüm uluslararası fuarlarda olduğu gibi Çin'de düzenlenen fuarların başarılı geçmesi için özellikle dikkat edilmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır. Bu hususlardan bazıları aşağıda liste olarak sunulmaktadır:

- Katılım sağlanacak fuarın Ticaret Bakanlığı internet sitesinde yer alan desteklenen milli katılım ve bireysel fuarlar listesinde yer alıp/almadığı kontrol edilerek fuarın destek kapsamında olup/olmadığı belirlenmelidir.
- Eğer fuar destek kapsamındaysa ve fuar için destek başvurusunda bulunulacak ise destek başvurusu için gerekli olan belgelerin hazırlanmasına ve ilgili şartların sağlanmasına dikkat edilmelidir.

Dikkat Edilecek Diğer Hususlar

- Katılım sağlanacak fuarın başvuru ve kayıt işlemleri genellikle internet sitesi üzerinden veya yetkili kişiler ile e-posta yoluyla başlatılmakta ve daha sonra bir sözleşme imzalanmaktadır. Başvurunun alınıp/alınmadığı, katılımın onaylanıp/onaylanmadığının teyidi mutlaka yapılmalıdır.
- Fuar standı organizatör firma tarafından sağlanan hazır standart stant olarak alınabilir. Standart standın duvarları firma ve ürün ile ilgili posterler ile kaplanarak stant daha dikkat çekici hale getirilebilir. Sadece fuar alanı satın alınıp özel dekorasyonlu stant kurdurulması da bir diğer alternatiftir. Bu nedenle hangi tür stant ile fuara katılım sağlanacaksa fuar idaresi ile bu standı yönelik anlaşma yapılması uygun olacaktır. Milli katılım fuarlarında fuar standı milli katılım organizatörü tarafından özel dekorasyonlu stant olarak tasarlanmaktadır.
- Fuar katılımı netleştikten sonra ulaşım ve konaklamaya yönelik rezervasyonların hızlıca yapılması çok önemlidir. Özellikle büyük çaplı fuar organizasyonlarında ilgili tarihlerdeki konaklama ve ulaşım imkanları çok hızlı biçimde tükenmektedir. Pandemi ve diğer sebeplerle fuar tarihlerinde erteleme olabildiğinden, rezervasyonların mümkün olduğunca iptal edilebilir olarak yapılması uygun olacaktır.
- Fuar katılımı için Çin'e vize başvurusunun mümkün olduğunca erken yapılması önerilmektedir.
- Fuar kurallarının yer aldığı fuar internet sitesi ve katılımcı el kitabının detaylı incelenmesi önemlidir.
- Fuara katılım sağlamadan önce Çin pazarına yönelik araştırma yapılması ve potansiyel müşterilerin tespit edilmesi diğer önemli bir husustur. Özellikle Çin'de yerleşik Ticaret Müşavirliklerimiz ve Ticaret Ataşeliklerimiz ile iletişime geçilerek oldukça faydalı bilgiler elde edilebilir.
- İhracatçı firmaların, ürettikleri ürün ve hizmetlere yönelik Çin'deki yasal düzenlemeleri dikkatli şekilde incelemeleri gerekmektedir.
- İlgili sektörde faaliyet gösteren rakip kuruluşların incelenmesi, ürün fiyatlarının belirlenmesi ve tüketici tercihlerinin analiz edilmesi gerekmektedir.
- Üretilen ürünlere ilgi duyabilecek Çinli müşterilerin tespit edilmesine yönelik çalışma yapılması diğer önemli bir konudur. Fuara katılım sağlayan firma listesinden ilgili firmaların iletişim bilgileri edinilebilir. Bu firmalar ile doğrudan iletişim kurularak gerekli bilgiler edinilebilir. Bu firmalara ürünler ile ilgili fiyat, tasarım, kalite ve diğer özellikleri hakkında bilgi verilerek fuarda görüşmek üzere randevu alınabilir. Çinli firma bilgilerine ulaşılabilecek önemli internet siteleri aşağıda yer almaktadır:
 - <https://en.china.cn>
 - <http://www.alibaba.com>
 - <https://www.banggood.com>
 - <https://www.ciie.org/zbh/en>
- Fuar öncesi promosyon ve tanıtım faaliyetleri ile firmanın fuara katılacağına farkındalığı oluşturulabilir. Özellikle sosyal medya ve benzeri kanallar kullanılarak tanıtımlar yapılabilir.

- Fuarda sergilenmek üzere numune ürün getirilmesi oldukça önemli bir konudur. Potansiyel müşterilerin ve ziyaretçilerin dikkatlerini çekecek ve Çin pazarında rekabet edebilecek özel numunelerin seçilmesi gerekmektedir.
- Fuara özel dekorasyonlu stant ile katılım durumlarında stantta kullanılmak üzere su, elektrik ve internet ile ilgili konularda fuar idaresi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Milli katımlı fuar organizasyonunda bu işlemler milli katılım organizatörü tarafından yürütülür.
- Fuar standında ihtiyaç duyabilecek TV, broşürlük, tanıtım posteri gibi ilave malzemeler fuar yetkili kuruluşlarından sipariş verilebilir.
- Fuarda sergilenecek değerli ürünler varsa ve dünün sonunda fuar bitiminde bu ürünler stantta bırakılacaksa, fuar idaresinden bir sonraki güne kadar güvenlik hizmeti alınması seçeneği değerlendirilebilir.
- Standa daha fazla ziyaretçi çekebilmek için fuarda yer alan reklam alanlarında ve görsel panolarda firma ve ürünlere yönelik ilanlar verilebilir. İlan vermek için fuar idaresi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.
- Fuara götürülecek ürünler nakliyesi için tarihlere dikkat edilmesi gerekmektedir. Deniz yoluyla nakliyesi yapılacak ürünlerin son teslimat tarihleri kaçırılmamalıdır. Çin coğrafi olarak Türkiye'ye uzak olduğundan deniz yolu ile ürünlerin Çin'e ulaşması 2-3 ayı bulabilmektedir. Fuar internet sitesinde veya katılımcı el kitabında resmi fuar nakliye firmaları ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Yerel nakliye firmalarından hizmet alınacaksa bu bilgiler yerel firmalarla paylaşılmalıdır. Fuar ürünlerinin nakliyesinde bir sorun yaşanmaması için yerel nakliye firmalarının fuarın resmi nakliye firmaları ile iletişime geçmeleri önemlidir. Yerel nakliye firmaları ayrıca ürünlerin sorunsuz teslimatı için gerekli olan tüm belgeler konusunda ihracatçı firmaları bilgilendirmektedirler.
- Fuarda dağıtılmak üzere promosyon malzemelerinin hazırlanmasına dikkat edilmelidir. Genelde kullanılan promosyon malzemeleri ve diğer önemli belgelerin listesi aşağıda yer almaktadır:
 - Kartvizit
 - El ilanı
 - Broşür
 - Katalog
 - Teknik bilgileri içeren dokümanlar
 - Antetli kağıt, firma logosunun bulunduğu faturalar
 - Poster
 - Firmanın referansları
 - Fiyat listesi
 - Ürünlerin boyutlarını farklı ölçü birimlerine göre dönüşümünü gösteren tablolar
 - Basın bültenleri
 - Çeviriler (Çince ve İngilizce)

- Fuarda standı ziyaret eden tüm ziyaretçiler ile ilgili kayıtların tutulması son derece önemlidir. Bu sayede hem daha etkin bir pazarlama yapılması mümkün olacak hem de fuar bittikten sonra ziyaretçilerle olan iletişim çok daha verimli işleyecektir.
- Fuar standını ziyaret eden yetkililere söylenmek üzere, firma ile ilgili genel bilgiler, ürünler ve diğer önemli konularda aydınlatıcı ve net bilgileri içeren kısa bir konuşmanın ezberde tutulması yardımcı olacaktır.
- Ziyaretçilere bir teşekkür kartı veya küçük hediyeler verilmesi olumlu bir izlenim oluşturabilir. Dağıtılacak promosyon malzemelerinin yazım hatası içermediğine ve iletişim bilgilerinin doğru yazıldığına özellikle dikkat edilmelidir.
- Mümkün olduğunca tüm malzemelerin Çince diline tercümesinin yaptırılması faydalı olabilir.
- Firmanın bilgilerinin (unvan, adres, ürünler, fuar stant numarası v.b.) resmi fuar kataloğunda, resmi fuar internet sitesinde ve benzeri diğer tanıtım alanlarında doğru olarak yer aldığının kontrol edilmesi gerekmektedir.
- Bir fuarda ziyaretçiler genelde bir standı ayrıntılı inceleyip incelememe kararını 2 ila 5 saniye arasında vermektedirler. Birçok ziyaretçi sadece aradıkları şeyi stantta gördüklerinde bu standı daha detaylı olarak incelemek için duracaktır. Bu nedenle fuar standı dekore edilirken ziyaretçilerin ilgisini ilk aşamada yakalayabilecek şekilde dekorasyon yapılmalıdır. Fuar standı çekici ve sade olmalıdır. Çok fazla ürün ve malzemeyi standı doldurup kalabalık bir görüntü oluşturmaktansa, sade ve net mesaj veren bir stant oluşturulması tavsiye edilir.
- Ziyaretçilerin rahatça standı girebilmeleri için standın girişinin bir malzeme veya eşya ile kapalı olmaması gerekir. Bu nedenle girişine raf, masa, broşürlük gibi malzemeler konulmamalı, giriş açık tutulmalıdır. Ziyaretçilerin stantta en fazla duracakları alanlarda en göz alıcı ve dikkat çekici ürünlerin sergilenmesi önerilmektedir. Ürünlerin raflara renk, kategori, teknik özellikler bakımından belirli bir tutarlılık gözetilerek yerleştirilmesi önerilmektedir.
- Eğer mümkünse, ziyaretçilerin beklemediği ve onları şaşırtacak, durup standı tekrar bakmalarını sağlayacak bir dekorasyonun sağlanması tercih edilmelidir. Özellikle kültürel özellikleri sergileyen koku, dokunma ve his gibi duylara hitap eden sergiler ziyaretçilerin oldukça ilgisini çekmektedir.
- Fuar standında görev alacak personelin güler yüzlü, yardımsever, sıcakkanlı, deneyimli ve profesyonel olması ziyaretçilere olumlu bir izlenim bırakacaktır. Çünkü stantta görevli personel ziyaretçiler ile görüşmekte ve firmayı temsil etmektedir. Bu nedenle bu personelin firma ve ürünlerle ilgili çok iyi derecede bilgiye sahip olması gerekir. Bu personelin ürünlerin öne çıkan ve satılmasını sağlayacak özelliklerini, teslimat sürelerini, pazar ile ilgili bilgileri, ambalaj, etiketleme, depolama, fiyat ve ödeme yöntemleri gibi geniş bir yelpazedeki bilgilere sahip olması firma açısından fuarın başarılı geçmesini sağlayacak etkenlerden biridir. Personelin proaktif sorularla ziyaretçilerin tam olarak ne aradığını tespit edip hızlıca taleplerine çözümler bulmaları gerekir.
- Stantta görev alacak personelin iyi seviyede İngilizce bilmesi gerekmektedir. Çin'deki fuarlarda ayrıca Çince bilen personel veya çevirmenin stantta görev alması tavsiye edilir.
- Fuar bittikten sonra bir hafta içinde, fuar sırasında görüşülen ve en fazla potansiyel vaat eden kontaklarla taleplerine ilişkin iletişim kurulması gerekmektedir. Bu yetkililerle mümkünse telefon ile doğrudan görüşme yapılması önerilmektedir.

- Satışa dönüşme ihtimali en düşük olan ticari talepler dahil tüm taleplere geri dönüş yapılması ve takip edilmesi son derece önemlidir. Fuardaki tanıtımların satışa dönüşmesi bazı durumlarda 1 ay gibi kısa bir sürede gerçekleşirken bazı durumlarda 2 yıl gibi uzun bir süre alabilmektedir.
- Fuar katılım sağlanırken firmanın somut amaçlarının ve başarı kriterlerinin önceden belirlenmesi, fuar bittikten sonra firmanın fuardaki başarısını ölçebilmesini sağlayacaktır. Başarı kriterleri olarak aşağıdaki sorular yardımcı olabilir:
 - Fuar standını kaç ciddi ziyaretçi ziyaret etti?
 - Fuarda kaç anlaşma yapıldı? Kaç anlaşma süreci başlatıldı?
 - Fuarda kaç yeni kontak elde edildi?
 - Fuardan yeni fikirler edinildi mi?
 - Fuar sayesinde ilgili pazar hakkında yeterli bilgiye sahip olundu mu?
 - Rakip firmalar ve ürünleri hakkında yeterli bilgiye sahip olundu mu?
- Fuar bittikten sonra belirlenen kriterler gözden geçirilerek fuarın firma için başarılı mı yoksa başarısız mı geçtiği değerlendirilmelidir. Yapılan değerlendirme sonucu bir sonraki fuara katılım kararı verilebilir.

İş İlişkilerine Yönelik Bilgiler

Çin'de iş yapmak isteyen firma temsilcilerinin Çin'deki irtibatta buldukları kişiler ile iyi ilişkiler oluşturmaya önem vermesi ve bu alana yatırım yapılması tavsiye edilmektedir.

Çin'de iş yapan firmaların kendi itibarlarının ve iş yaptıkları firmaların itibarlarının zarar görmemesi için çaba harcamaları gerekmektedir.

Çin kültürü belirsizlikten kaçınma boyutunda düşük seviyeye sahiptir. Bu durum, Çinli insanların belirsizlik durumundan çok rahatsız olmadıkları ve değişen durumlara hızlıca adapte olabildikleri anlamına gelmektedir. Çinli müşteriler ile iş yapılırken, esnek olunması ve ani değişikliklere hızlıca uyum sağlanabilmesi gerekmektedir. Çinliler tarafından "dolaylı" bir iletişim biçimi tercih edilir ve bu iletişim biçimi "doğrudan" iletişim biçimine göre daha profesyonel olarak algılanır.

Çin uzun dönem yöneliminde yüksek bir yapıya sahiptir. Bu durum, Çinli insanların değişimlere açık olduğu anlamını taşımaktadır. Çinliler satış anlaşmaları yapılmadan önce, ticari ortakları ile iyi ilişkiler ve bağlantılar kurmaya önem verirler.

Marka ve Tanıtım Stratejileri

Marka kullanımı Çin'e ihracat gerçekleştiren ihracatçı firmaları diğer rakiplerinden ayırmakta ve ihracatı yapılan ticari mal/hizmetin başarısında önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle Çin'e ihracat gerçekleştiren firmaların Çin dilinde bir marka oluşturması gerekliliği bulunmaktadır. Bu nedenle, orijinal marka ismine benzer veya uyumlu olan Çin dilinde bir marka ismi seçilmesi tavsiye edilir. Ayrıca marka seçiminde kullanılan Çin alfabesindeki harflerin de önemi bulunmaktadır. Çin dilindeki markalara örnek olarak, ABD'li içecek firması Coca-Cola'nın Çin'deki markası olan "Ke Kou Ke Le" (可口可乐) verilebilir. Bu ismin Çince'deki anlamı "damaktaki mutluluktur".

Çin toplumunun kolektif yapıda olduğu düşünülürken, verilen mesajın bireylere yönelik değil tüm toplumun faydasına yönelik olması tercih edilmelidir. Verilen reklamlarda kişilerden ziyade grupların yer alması önerilmektedir.

Çinli tüketicilerin tercihlerinde bireysel ürün markalarından ziyade, firma markasını tercih etmektedirler. B2B, B2C ve çevrimiçi satış stratejilerinde kullanılacak yöntemlerde birbirlerinden ayrılmaktadır.

B2B tanıtım stratejisi

Çinli firmalar ve distribütörler ile iş yapabilmek için B2B pazarlama becerilerine sahip olmak önemlidir. Çinli firmalar genel olarak tedarikçilerle konferans, fuar gibi geleneksel yöntemlerin yanı sıra e-posta ve internet sitesi gibi yöntemlerle iletişim kurmayı tercih etmektedirler. Fuarlar ve konferans, seminer gibi diğer tanıtım organizasyonları KOBİ'lerin potansiyel müşteriler ile bağlantı kurabilmeleri için oldukça faydalı yöntemlerdir.

B2C tanıtım stratejisi

Çin'de, "Çin Yeni Yılı", "Ulusal Gün", "Bahar Ortası" gibi özel günler bulunmaktadır. "Çin Yeni Yılı" genellikle şubat ayına denk gelen ve tüm ay boyunca devam eden bir kutlamadır. Takvimde yer alan bu önemli günler Çinli tüketicilere yapılacak tanıtımlar için de önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu önemli günlerde Çinliler birbirlerine sıklıkla hediye verirler. Çin'e ihracat gerçekleştiren firmalar bu önemli günlere özel tanıtımlar gerçekleştirerek satış hacimlerini artırabilirler. Ayrıca son dönemde sosyal medyanın ön plana çıkması ile "influencer" olarak tabir edilen internet fenomenleri de bir tanıtım mecrası olarak kullanılabilir. Bu kişiler Çin'de satın alma tercihlerini etkileyebilmektedirler.

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Çin'e ihracat gerçekleştiren firmaların Çin dilinde bir marka oluşturması ve bu marka isminin mümkün olduğunda orijinal marka ismine benzemesi önemlidir.

İnternet Tanıtım Stratejileri

İnternet üzerinden gerçekleştirilen tanıtımın Çin'de önemli etkileri olmaktadır. Çin'de son yıllarda internet kullanıcı sayısının artması ile e-ticaret rekor hızla büyümüştür. Arama motoru optimizasyonu (SEO), sosyal medya, e-posta pazarlaması, "blog" ve "vlog" oluşturma, sıklıkla kullanılan tanıtım yöntemleri arasındadır. Çinli tüketiciler dünya çapında önde gelen Facebook, Twitter gibi sosyal medya sitelerini kullanmamaktadırlar. Bu nedenle bu tüketicilere erişebilmek için Çin'in kendi sosyal medya platformlarını kullanmak gerekmektedir. Bu platformlardan en önemlileri aşağıda yer almaktadır.

- Arama Motorları: Baidu, 360 search, Sogou
- Sosyal Medya: Weixin (WeChat), Weibo, QQ, Tiktok
- Çevrimiçi Ödeme: Alipay, Tenpay, Unionpay, 99 Bill
- C2C pazaryeri: Taobao, Paipai
- B2B pazaryeri: Alibaba, HC
- B2C perakende ve pazaryeri: Tmall, Jingdong, Suning

Ülkede İhracat Prosedürleri

Çin'e ihracat yapmanın bazı zorlukları bulunmaktadır. Yerel piyasada ürün satışına kıyasla Çin'e ihracat gerçekleştirmek ilave maliyetler oluşturmaktadır. Bu maliyetler genelde seyahat masrafları, ürün adaptasyonu ve dil/kültür farklılıklarının yönetilmesinden kaynaklanmaktadır. Çin'in hukuk sisteminin ve iş yapış biçiminin farklı olması da çeşitli maliyetleri beraberinde getirmektedir.

Çin'e bazı ürünlerin ithalatı yasaklanmışken, birçok ürünün ithalat sürecinde yoğun düzenlemeler bulunmaktadır.

Firmaların ürünlerini Çin'e getirebilmesi için bir ithalat lisansına ihtiyacı vardır. Bu ithalat lisansı, belirli ürünlerin Çin'e getirilebilmesi için gerekli olan özel ithalat lisanslarından farklı olup, bir firmaya ihracat/ithalat faaliyetinde bulunma hakkı veren bir belge niteliğindedir.

İthalat belgesi sadece Çin'de kayıtlı olan firmalara verilmektedir. Bu nedenle Çin'e ihracat yapabilmek için, ya ihracatçı firmaların Çin'de kendi firmalarını kurarak ithalat lisansı alması ya da Çin'de yerleşik olan ithalat lisanslı bir Çinli ithalatçı firma ile çalışması gerekmektedir. Çoğu durumda bu ithalatçı firma ürünlerin satışının yapıldığı müşteriler olmaktadır.

Çin yasalarına göre, ulusal güvenliği ve kamu çıkarlarını tehdit eden, ekolojik çevreye zarar verebilecek tüm ürünlerin Çin'e ithalatı ve ihracatı yasaklanmıştır. Bu ürünlere örnek olarak silahlar, patlayıcılar ve yasadışı ilaçlar verilebilir.

Tahıl, bitkisel yağ, şeker, tütün, petrol, gübre ve pamuk gibi belirli ürünlerin Çin'e ithalatı sadece iktisadi devlet kuruluşları tarafından gerçekleştirilebilmektedir. Bu nedenle ithalat işlemi için Çinli bir firma ile çalışılıyorsa, bu firmanın ithalat lisansı ile ilgili bilgi talep edilerek, devlet tarafından hangi iş alanlarında faaliyette bulunmasına izin verildiğinin tespit edilmesi tavsiye edilmektedir.

Yasal Riskler

Her uluslararası ticaret işleminde olduğu gibi Çin'e gerçekleştirilecek ihracat işlemi de bazı hukuki riskleri içinde barındırmaktadır. İhracat sürecinde ödeme, teslimat ve diğer hususlarda çeşitli anlaşmazlıklar yaşanabilir. Bu nedenle ihracatçı firmaların risklerini en iyi şekilde yöneterek, gerektiği durumlarda profesyonel hukuki destek alarak, sözleşmelerin hazırlanması önem arz etmektedir.

Çin'de telif hakları ile ilgili hukuki yaptırımlar yakın zamana kadar çok etkili olmasa da bu durum giderek iyileşmektedir. Çin'e telif haklarını korumayı gerektiren ürünlerin ihraç edilmesi durumunda, Çin'de yerleşik ilgili kuruluşlara telif hakkı ve patent başvurularının yapılması tavsiye edilmektedir. Yurtdışındaki kuruluşlardan alınmış patentlerin Çin'de yasal bir geçerliliği bulunmamaktadır.

**ÇİN BAŞLICA POTANSİYEL GIDA VE TARIM
ÜRÜNLERİ MATRİSİ**

Sıra	Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Dünyadan İthalatı (milyon dolar) 2022	Ülkenin Türkiye'den İthalatı (milyon dolar) 2022	Dünyaya İhracatımız (milyon dolar) 2022	Dünya İthalatında Ülkenin Payı (%)	Ülkeye İhracatımızdaki Değişim (%) 2021- 2022	Ülkenin Dünyadan İthalatındaki Değişim (%) 2021- 2022	Ülkenin İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Gümrük Vergisi Oranları (%) (Ortalama)
1	Deniz Ürünleri	0303	Balıklar (dondurulmuş)	5102,37	8,16	389,68	18,78	306,8	45,4	Rusya 34,8 ABD 12 Norveç 10 Hindistan 4,4 Grönland 3,8	Rusya 7,2 ABD 7,2 Norveç 7,2 Hindistan 4,7 Grönland 7,2
2	Kanatlı Etleri	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	4166,17	88,42	1089,13	11,99	101	18,6	Brezilya 36,5 ABD 29,8 Rusya 9,7 Tayland 9,2 Arjantin 5,2 (Türkiye 2,1)	Brezilya 11,2 ABD 11,2 Rusya 11,2 Tayland 0 Arjantin 11,2 (Türkiye 11,2)
3	Meyveler	0809	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	3139,72	0,00	440,7	32,48	0	39,7	Şii-95,3 ABD 1,5 Avustralya 1,5 Kanada 0,9 Arjantin 0,5	Şii-0 ABD 11,5 Avustralya 0 Kanada 11,5 Arjantin 11,5
4	Sert Kabuklu Meyveler	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	1806,71	35,23	1535,4	10,35	-24,3	-19,1	ABD 29,5 Avustralya 21,3 G. Afrika 13,4 Rusya 9,9 Moğolistan 6,6 (Türkiye 1,9) Kanada 42,1	ABD 14 Avustralya 0 G. Afrika 14 Rusya 14 Moğolistan 14 (Türkiye 14) Kanada 3,1
5	Bakliyat	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	1748,7	7,25	1076,85	12,92	18,8	47,2	Myanmar 26,8 Avustralya 9,2 Özbekistan 6,9 Hindistan 6 (Türkiye 0,4)	Myanmar 0 Avustralya 0 Özbekistan 3,1 Hindistan 2,8 (Türkiye 3,1)

T.C. Ticaret Bakanlığı-2023

Sıra	Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Dünyadan İthalatı (milyon dolar) 2022	Ülkenin Türkiye'den İthalatı (milyon dolar) 2022	Dünyaya İhracatımız (milyon dolar) 2022	Dünya İthalatında Ülkenin Payı (%)	Ülkeye İhracatımızdaki Değişim (%) 2021- 2022	Ülkenin Dünyadan İthalatındaki Değişim (%) 2021- 2022	Ülkenin İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Gümrük Vergisi Oranları (%) (Ortalama)
6	Bisküvi	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	992,71	8,45	1398,95	2,07	-8	-1,5	Hong Kong 32,5 Endonezya 23,1 Japonya 6,7 Danimarka 4 Malezya 3,9 (Türkiye 0,9)	Hong Kong 0 Endonezya 0 Japonya 10 Danimarka 10 Malezya 10 (Türkiye 10)
7	Konserve Meyve Sebze	2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	967,33	45,54	933,11	5,01	-44,2	9,9	ABD 37,2 Vietnam 22,7 Tayland 9,5 G. Kore 7,4 Filipinler 5,3 (Türkiye 4,7)	ABD 6,4 Vietnam 0,7 Tayland 0,7 G. Kore 4,8 Filipinler 0,7 (Türkiye 6,4)
8	Bitkisel Yağlar	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	861,42	4,52	1898,97	4,22	-80	-36,1	Ukrayna 49,4 Rusya 38,9 Kazakistan 23,1 Türkiye 0,5 İspanya 0,2 G. Kore 18,5	Ukrayna 9 Rusya 9 Kazakistan 9 Türkiye 9 İspanya 9 G. Kore 4,7
9	Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	780,57	1,67	338,88	2,94	-8,7	-17,2	Japonya 12,8 Tayland 11,6 Almanya 8,5 ABD 8,4 İtalya 18,8	Japonya 5 Tayland 0 Almanya 5 ABD 5 İtalya 8,8
10	Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	575,47	14,41	841,81	1,76	54,2	-14,5	Belçika 15,4 Malezya 8,1 İsviçre 7,3 Rusya 6,8 (Türkiye 2,5) Brezilya 18,1	Belçika 8,8 Malezya 0 İsviçre 1,5 Rusya 8,8 (Türkiye 8,8) Brezilya 13,8
11	Meyve Suyu	2009	Meyve ve sebze suları	556,06	5,49	555,04	3,39	47,5	12,3	Tayland 15 Vietnam 12,1 İsrail 10,6 İspanya 7,8 (Türkiye 1)	Tayland 0,3 Vietnam 0,3 İsrail 13,8 İspanya 13,8 (Türkiye 13,8)

T.C. Ticaret Bakanlığı-2023

Sıra	Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Dünyadan İthalatı (milyon dolar) 2022	Ülkenin Türkiye'den İthalatı (milyon dolar) 2022	Dünyaya İhracatımız (milyon dolar) 2022	Dünya İthalatında Ülkenin Payı (%)	Ülkeye İhracatımızdaki Değişim (%) 2021- 2022	Ülkenin Dünyadan İthalatındaki Değişim (%) 2021- 2022	Ülkenin İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Gümrük Vergisi Oranları (%) (Ortalama)
12	Makarna	1902	Makarnalar ve kuskus	358,87	17,54	964,54	2,67	67,2	3,6	G. Kore 52 İtalya 9,1 Endonezya 7,8 Hong Kong 7,2 Türkiye 4,9	G. Kore 9,5 İtalya 10 Endonezya 0 Hong Kong 0 Türkiye 10
13	Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	332,5	3,49	795,7	2,43	74,6	-10,2	Japonya 13,9 ABD 12,8 Almanya 11,3 Tayland 7,9 Avustralya 7,3 (Türkiye 1) İspanya 89,5	Japonya 10,1 ABD 10,1 Almanya 10,1 Tayland 0 Avustralya 0 (Türkiye 10,1) İspanya 10
14	Bitkisel Yağlar	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	212,18	0,59	338,44	2,12	94,6	15,4	İtalya 8,1 Yunanistan 0,7 Avustralya 0,5 Türkiye 0,3 ABD 53,8	İtalya 10 Yunanistan 10 Avustralya 10 Türkiye 10 ABD 5
15	Konserve Meyve Sebze	2004	Diğer sebzeler (sirke/asetik asitten başka usulde hazırlanmış veya konserve edilmiş) (dondurulmuş)	48,99	8,73	132,82	0,4	-20,5	-43,5	Türkiye 17,8 Belçika 11,4 Kanada 6,3 Hollanda 6	Türkiye 5 Belçika 5 Kanada 5 Hollanda 5

T.C. Ticaret Bakanlığı-2023

TÜRKİYE-ÇİN EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

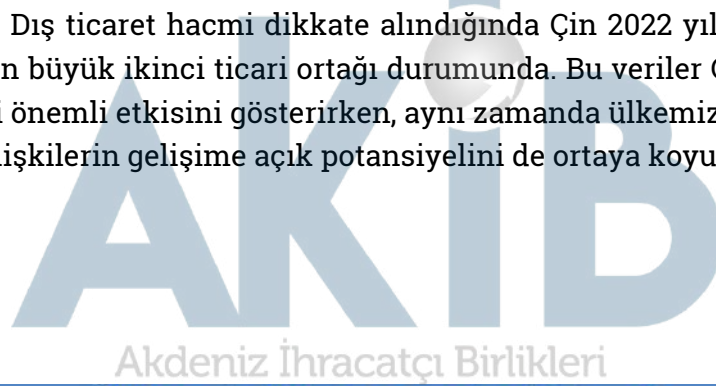
Dünya ekonomi ve ticaretinde ve giderek siyasetinde önemli bir aktör olarak giderek daha çok ön plana çıkan Çin, IMF verilerine göre 2022 yılı itibariyle 18,3 trilyon dolar GSYH ve yüzde 18 pay ile Amerika'dan sonra dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olup, 2022 yılında 3,6 trilyon dolar ihracat ile dünya ihracat sıralamasında birinci, 2,7 trilyon dolarlık ithalat ile de dünyada en fazla ithalat gerçekleştiren ikinci ülke konumundadır. Bu dönemde Çin'in toplam dış ticaret hacmi ise 6,3 trilyon dolara ulaştı. Böylelikle, 2022 yılında Çin'in dünya ticareti içindeki payı yaklaşık yüzde 13 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çin'in dünya ticaretindeki önemli konumu nedeniyle, diğer ülkeler ile imzaladığı serbest ticaret anlaşmaları (STA) dünya ticareti açısından da belirgin sonuçlar ortaya çıkarmakta. 2023 yılı itibariyle Çin'in Avustralya, Güney Kore, Gürcistan, Hong Kong, İsviçre, İzlanda, Kamboçya, Kosta Rika, Macao, Maldivler, Morityus, Pakistan, Peru, Singapur, Şili, Yeni Zelanda ve ASEAN ülkeleri ile STA'sı bulunuyor. Çin ayrıca Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması'na (Regional Comprehensive Economic Partnership- RCEP) taraftı. RCEP Anlaşması Çin, Avustralya, Güney Kore, Japonya, Yeni Zelanda ve ASEAN ülkelerinin aralarında bulunduğu 15 ülke tarafından 2020 yılında imzalanmış ve 2022 yılında yürürlüğe girmişti. RCEP Anlaşması ile Çin ilk defa çok taraflı bir ticaret anlaşmasına üye olmuştu. Anlaşma ayrıca Çin, Japonya ve Güney Kore arasındaki ilk STA olması açısından da önem taşıyor. Çin tarafından diğer ülkeler ile yapılan STA'lar taraf ülkelere gümrük vergi oranları ve menşe kuralları başta olmak üzere çeşitli avantajlar sağlıyor ve bu tür düzenlemeler Çin'in ithalat ve ihracat rakamlarının büyüklüğü dikkate alındığında, uluslararası ticaretin akışında da değişiklik olmasına neden olabilecek nitelikte.

Çin'in dünya ekonomisi ve ticareti üzerinde etkisini hissettirdiği diğer bir husus ise doğrudan yabancı yatırımlar. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) Dünya Yatırım Raporuna göre Çin yaklaşık 181 milyar dolar ile 2021 yılında dünyada en fazla doğrudan yabancı yatırım alan ikinci ülke olurken, aynı dönemde 145 milyar dolar ile dünyada en fazla yabancı yatırım yapan dördüncü ülke oldu. 2021 yılı itibariyle Çin'deki doğrudan yabancı yatırım stoku 2,06 trilyon dolara ulaştı. Çin'in diğer ülkelerdeki toplam yatırım stoku ise 2,58 trilyon dolara yükseldi. Yatırım alanında Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi kapsam ve bütçe açısından özellikle dikkat çekiyor. Tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandırmak amacıyla resmi olarak 2013 yılında başlatılan Kuşak ve Yol Girişimi'nin temel hedefi ülkeler ve bölgeler arasında altyapı, ticaret, finans ve kültürel bağları güçlendirmek. Bu kapsamda özellikle enerji, ulaşım, lojistik, iletişim, şehirleşme ve çevre gibi alanlarda yatırım projeleri gerçekleştirilmek.

Zaman içinde coğrafi kapsamı Asya Bölgesi'nin dışına taşmış olan Kuşak ve Yol Girişimi'ne 2022 yılı itibariyle toplam 147 ülke katılım gösterdi. Proje kapsamında en fazla yatırım gerçekleştirilen ülkeler Pakistan, Endonezya, Singapur, Rusya, Malezya, Birleşik Arap Emirlikleri, Nijerya olarak sıralanıyor. Bugüne kadar yapılmış olan yatırımların toplam tutarının 1 trilyon dolar seviyesine ulaştığı tahmin ediliyor. Kuşak ve Yol Girişimi, Çin ve katılımcı diğer ülkeler için önemli ekonomik ve ticari fırsatlar oluşturma potansiyeline sahip. Gerçekleştirilen altyapı projeleri lojistik faaliyetlerin veriminin artmasına, ulaşım için harcanan zamanın azalmasına ve ticaret maliyetlerinin düşmesine yol açıyor.

Türkiye ile Çin arasındaki ticarete bakarsak, 2022 yılında Çin'in toplam ithalatı içinde Türkiye yaklaşık 3,3 milyar dolar ile yüzde 0,12 pay alıyor. Türkiye, Çin'in en fazla ithalat yaptığı 61. ülke oldu. Çin'in toplam ihracatı içinde ise Türkiye yaklaşık 41,4 milyar dolar ile yüzde 1,15 pay alıyor ve Çin'in en fazla ihracat yaptığı 28. ülke konumunda. 2022 yılında Türkiye, Çin ile dış ticaretinde yaklaşık 38,1 milyar dolar dış ticaret açığı verirken toplam dış ticaret hacmi 44,6 milyar dolara ulaştı. Dış ticaret hacmi dikkate alındığında Çin 2022 yılı itibarıyla Türkiye'nin dünya genelindeki en büyük ikinci ticari ortağı durumunda. Bu veriler Çin'in küresel ekonomi ve ticaret alanındaki önemli etkisini gösterirken, aynı zamanda ülkemiz ile Çin arasındaki ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin gelişime açık potansiyelini de ortaya koyuyor

TÜRKİYE – ÇİN İKİLİ TİCARET VERİLERİ (Milyar \$)

Yıl	İhracat	İhracat Değişim %	Çin'e İhracatımızın Toplam İhracatımızdaki Payı (%)	İthalat	İthalat Değişim %	Çin'den İthalatımızın Toplam İthalatımızdaki Payı (%)	Hacim	Denge
2014	2,9	-20,5	1,8	24,9	0,9	10,3	27,8	-22,1
2015	2,4	-15,6	1,7	24,9	-0,2	12	27,3	-22,5
2016	2,3	-3,6	1,6	25,4	2,3	12,8	27,8	-23,1
2017	2,9	26,1	1,9	23,4	-8,1	10	26,3	-20,5
2018	2,9	-0,1	1,7	20,4	-12,8	9,1	23,4	-17,5
2019	2,7	-12	1,6	19,1	-11	8,7	21,1	-15,9
2020	2,9	5,1	1,7	23	20,1	10,5	25,9	-20,1
2021	3,7	27,9	1,6	32,2	39,9	11,9	35,9	-28,5
2022	3,3	-10,4	1,3	41,3	28,3	11,4	44,6	-38,0

T.C. Ticaret Bakanlığı

Ürün Kodu	Ürün Grupları	Türkiye'nin Çin'e İhracatı			Çin'in Toplam İthalatı			Türkiye'nin Toplam İhracatı		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
TOPLAM	BÜTÜN ÜRÜNLER	2866389	3662823	3281120	2057021048	2675680064	2715998754	169657940	225264314	254171899
	TARIM SEKTÖRLERİ	208905	333836	292393	155844830	200375249	214178688	19343061	23455299	27795020
'02	Etlere ve Yenilen Sakatat	2815	44412	88456	30268514	31586040	30879441	569938	878937	1149002
'20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	69000	81316	52301	1344303	1698388	1830372	2364552	2696048	3079614
'08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	35528	45784	46177	12097680	15909644	16637417	4830425	5367612	4943693
'19	Hububat, Un, Nişasta Veya Süt Müstahzarları; Pastacılık Ürünleri	17398	21234	26547	7331524	6826399	6819862	2079037	2170340	2627537
'09	Kahve, Çay, Paraguay Çayı Ve Baharat	9186	12695	15739	1237229	1680810	1568397	257132	271378	285755
'03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşaqçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	12719	5050	8798	12366189	13806049	18782802	1014566	1298698	1548991
'22	Meşrubat, Alkollü İçkiler Ve Sirke	5191	6317	8468	5080451	6609281	5444763	338347	452134	547902
'18	Kakao Ve Kakao Müstahzarları	3138	5394	8316	787519	1044712	942805	653018	775536	942584
'21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları	3663	3357	7737	4459532	4831979	5425459	809339	877864	1040731
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	7185	6216	7408	1956688	2854340	3890360	1434771	1752892	2111674
'17	Şeker Ve Şeker Mamulleri	7675	11120	6834	2629582	3148937	3632165	670795	993602	1070196
'04	Süt Ürünleri; Kuş Ve Kümes Hayvanlarının Yumurtaları; Tabii Bal; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	14791	53087	6136	7288504	9694534	9549405	612868	858680	977870
'15	Hayvansal, Bitkisel Veya Mikrobiyal Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	17293	33344	5245	11260131	15968685	15349031	1386489	2080815	3539125
'12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayiye Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	1971	2655	2069	44980649	60170593	68605062	446384	579105	701422
'16	Et, Balık, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşaqçalar Veya Diğer Su Omurgasızları Veya Böceklerin Müstahzarları	79	1194	1843	358699	392669	370312	128266	191288	268424
'05	Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Hayvansal Menşeli Ürünler	0	0	209	762323	1049434	1354038	79219	98417	102998
'11	Değirmencilik Ürünleri; Malt; Nişasta; İnülin; Buğday Gluteni	1271	543	64	1440034	1957511	2515542	1187771	1439959	1901562
'06	Canlı Ağaçlar Ve Diğer Bitkiler; Yumrular, Kökler Ve Benzerleri; Kesme Çiçekler Ve Süs Yaprakları	0	115	44	243751	244304	238338	106768	148890	138250
'10	Hububat	2	3	2	9316836	19955450	19450010	289970	416706	688677
'01	Canlı Hayvanlar	0	0	0	634692	945490	893107	83406	106398	129013

*TradeMap

FAYDALI LİNKLER

B2B VE B2C SİTELERİNDEN ALICI FİRMA ARAŞTIRMASI YAPMAK-PEKİN TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

(<https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a226efd/B2B%20VE%20B2C%20S%C4%B0TELE R%C4%BONDEN%20ALICI%20FİRMA%20ARA%C5%9ETİRMASI%20YAPMAK.pdf>)

TÜRK ŞİRKETLERİ İÇİN ÇİN İLE İŞ YAPMA REHBERİ-

<https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a226efd/T%C3%BCrk%20%C5%9Eirketleri%20i%C3%A7in%20%C3%87in%20ile%20%C4%B0%C5%9F%20Yapma%20Rehberi.pdf>

TİCARET BAKANLIĞI MÜŞAVİRLİK İLETİŞİM SİSTEMİ-MÜŞAVİRE DANIŞIN

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

İKİLİ ANLAŞMALAR

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/dogu-asya/cin-halk-cumhuriyeti/ikili-anlasmalar/iki-ulke-arasinda-ticaretin-altyapisini-olusturan-anlasmalar-ve-protokoller>

CHINA SECURITIES REGULATORY COMMISSION

<http://www.csrc.gov.cn/>

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Kaynakça

Bu rapor aşağıda yer alan kaynaklar ve ülke özelinde yapılan araştırmalardan derlenmiştir:

www.ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/dogu-asya/cin-halk-cumhuriyeti/genel-bilgiler

<https://www.cfr.org/article/china-increasingly-relies-imported-food-thats-problem#:~:text=Between%202013%20and%202019%2C%20China,change%20could%20exacerbate%20the%20problem.>

<https://yesilgazete.org/cin%E2%80%99deki-tarim-arazileri-ile-ilgili-6-akilalmaz-gercek/>

<https://www.wellsfargo.com/com/insights/agri-food-intelligence/china-food-imports/>

<https://chinapower.csis.org/china-food-security/>

İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB)
Çin'e İhracat Fırsatları Raporu /<https://immib.org.tr/tr/cinin-dis-ticareti>

<https://www.fdicchina.com/blog/fdi-china-exclusive-the-21-free-trade-zones-guide/#:~:text=The%20first%20designated%20Free%20Trade,of%20the%20local%20customs%20authorities.>

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Çin Halk Cumhuriyeti(Guanco)Gıda Sektörü Yerinde Pazar Araştırması Raporu- Ticaret Bakanlığı Dış Temsilcilikler Ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü

Çin Pilot Serbest Ticaret Bölgeleri- Pekin Ticaret Müşavirliği

Çin Halk Cumhuriyeti'nde Tarımsal retim Gelişimi-Zureguli HALIKE, Mithat DİREK Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı. Konya-Türkiye